VIENYBĖ

LITHUANIAN NATIONAL WEEKLY

Vienybė is the oldest Lithuanian newspaper, established i[illegible]y J. J. Paukstis. Published weekly at 412 Bedford Avenue, Brooklyn 11, N. Y. [illegible] Tysliava, Editor and Publisher. Entered as second Class Matter October 23, 19[illegible] Post Office at Brooklyn, N. Y. under the Act of March 3, 1879.

Subscription rates: United States and po[illegible]ssions $3.00 a [illegible]ada $3.50. For rates to other countries apply circulation dep[illegible]tment. Advertising [illegible] application. Telephone EVergreen 4-0862.

New York Public Library 470 Fifth Ave.

LX METAI 41 N. BROOKLYN, NEW YORK, PENKTADIENIS, 1946 M., SPALIŲ (OSTOBER) 11 D. KAINA 5 CENTAI

DABAR

Kaip enkavedistas
Tai kiaulė bulvėse
OPA ir demokratai
Socialdemokratai

JUOZAS TYSLIAVA

Kad lietuvis bolševikas savo galvojimu nė kiek nesiskiria nuo eilinio ankavedisto, liudija L. Prūseika, kuris Vilnyje šitaip rašo:

"Generolas de Gaulle pradėjo skandalinti — šiuo kartu pavojingai. Ar ne laikas pašaukti jį prie tvarkos ir nustumti nuo politinės scenos."

Tai rašydamas, Prūseika, matyt, pamiršo, kad generolas de Gaulle gyvena Prancūzijoje, o ne Sovietų Rusijoje, kur žmogus už savo nuomonės reiškimą ne tik nuo "politinės scenos" nustumiamas, bet ir... sušaudomas.

***

Viename bolševikiškame laikraštyje kažkoks Tylintis parašė eiles:

"Eirės tautai reikšmingas šemrakas,
Du trikampiai sujungia žydus.
Kur augs rūtos, ten pažangai takas,
Kol augs rūtos, tautybė nežus."

"Du trikampiai" gal ir "sujungia žydus," bet Tylintis niekados nesujungs "žydus" su "nežus."

Tai ne poezija ir net ne "šemrakas."

Tai — kiaulė bulvėse.

***

Kasmet, spalių mėnesį, Naujienos, pirmame puslapyje, įsideda pasaką (mažiems vaikams) apie indėnų vasarą.

Tą gražią pasaką Naujienos kartą pasiskolino iš Chicago Tribune.

Ir gražiausia pasaka nusibosta. Ypač mažiems vaikams. Ypač jeigu ji kasmet kartojama.

Argi pirmojo Naujienų puslapio redaktorius nepajėgia nieko nauja išmislyti?

O gal jis visus savo puslapio skaitytojus laiko pasenusiais žmonėmis.

***

Štai kaip amerikietis, pareigūnas, tardo lietuvį pabėgėlį, norintį važiuoti į Ameriką...

— Kodėl tu bėgai į Vokietiją?

— Stalino bijojau.

— A, tau patiko Hitleris!...

Vadinas, jeigu nori patekti į Ameriką, turi mylėti Staliną...

Deja: su durnu du turgu.

***

Schacht, von Papen ir Fritzsche, kuriuos tarptautinis tribunolas išteisino ir paleido, dabar, rodos, ruošiasi suimti ir teisti vokiečių teismas.

Niekas nesigaili nacių, nes jie taip pat nieko nesigailėjo.

Bet išteisinti ir paleisti tik tam, kad paskui būtų galima vėl suimti ir teisti, tai, žinoma, kvaila komedija.

Tai Gestapo metodai, kuriuos praktikuoja NKVD.

Pagaliau, argi vokiečių teismas yra aukštesnė instancija, negu tarptautinis tribunolas?

***

Tuo metu, kai OPA, lyg mėnesiena apsvaigęs lūnatikas, galva žemyn, strapalioja lubomis, tai kainos laipioja stogu.

OPA dėka, didmiesčių gyventojai neturi ko valgyti.

OPA dėka, New Yorkas jau seniai maitinasi arkliena.

OPA dėka, maisto krautuvės tuščios.

Neveltui vienas New Yorko dienraštis parašė:

"Jeigu jums patinka arkliena, tai balsuokite už demokratus."

***

Keleivyje pranešama, kad Lietuvių Siuvėjų Kontraktorių Asocijacija New Yorke, "Lietuvos socialdemokratams remti," paaukojo 500 dolerių.

Iš pranešimo atrodo, kad ta auka skiriama tiems socialdemokratams, kurie šiandien gyvena Vokietijoje ir "kenčia trūkumus."

Bet tam tikslui yra įkurtas Bendras Lietuvių Šalpos Fondas, kuriame, rodos, priklauso ir socialistai.

Kodėl socialistai atskirai rūpinasi tais, kurie "kenčia trūkumus?"

Argi socialistai jau pasitraukė iš BALF?

Nurembergo kartuvės ir Lietuva

(Mūsų specialaus korespondento Vokietijoje)

Didžiųjų karo nusikaltėlių nacių byla Nuremberge pasibaigė.

Ši byla užtruko beveik metus laiko. Tai, be abejonės, viena iš pačių didžiausių ir svarbiausių politinių bylų mūsų šimtmetyje. Apie ją ilgai rašys istorikai, dėl jos sprendimų ilgai ginčysis juristai, iš jos mokysis daugelis politikos veikėjų. Gi pati svarbiausia pamoka jau dabar yra toji, kad karą organizuoti ir jį pradėti darosi pavojinga. Mat, jeigu tą karą laimėsi, tai tau joks pavojus negresia, bet jeigu, saugok Dieve, pralaimėsi, tai gali būti pakartas ar atsisėsti ilgiems metams į kalėjimą. Tai naujiena ir tokia priemonė, kurios seniau nei vadovaujantiems valstybių politikams, nei jų karvedžiams jo kie tarptautiniai teismai nepritaikydamo.

Nurembergo bylos sprendimai visame pasaulyje sukėlė labai daug ginčų. Visuotinai buvo laukiama, kad visi kaltinamieji bus nubausti mirties bausmėmis. Juk visi jie buvo daugiau ar mažiau svarbūs vadai tos hitlerinės Vokietijos, kuri sukėlė karą ir jį pravedė ligi šiol negirdėtu istoriniu žiaurumu. Ji paniekino kitų valstybių ir tautų teises, ji be skrupulo užslopino laisvę milijonams žmonių, milijonus išžudė, pavergė, visą Europą banditiškai plėšė ir naikino.

Tai turi būti nubausta, — ir jos likusieji gyvi vadai buvo nubausti: Goeringas, Rosenbergas, Ribbentrpas, Hessas, Keitelis, Frickas Frankas, Sauckelis ir kiti.

Ginčai kyla ne dėl nubaustųjų, bet dėl išteisintųjų ar permažai nubaustų. Šiuo atžvilgiu teisėjų sprendimai yra tikrai vietomis keisti. Pasirodo, kad sąjungininkų prokurorai, kurie tuos nacius traukė teisman ir visiems reikalavo mirties bausmės, nežinojo, ką daro... Pasirodė, kad jie tų bausmių reikalavo ir...— visiškai nekaltiems naciams, kaip Papenui, Schachtui ar Fritzschei! Dėl to šiandien tikrai galima nustebti.

Pvz., Funkai, kuris vykdė nacių karo mašinos ūkinį paruošimą, nubaustas ligi gyvos galvos, o dar geresnis tos mašinos įkūrėjas Schachas — išteisintas! Neuratas, pripažintas kaltu visais keturiais punktais, nuteistas 15 metų kalėti, o daug mažesnė figūra Streicheris, rastas kaltu tik pagal vieną punktą (nusikaltimai prieš žmoniškumą) — nuteistas pakarti! Klusnus kareivis, Hitlerio aklas įrankis Keitelis nuteistas pakarti, o už jį daug gudresnis lapė, intrigantas, patį Hitlerį į sostą atvedęs Papenas — pripažintas nieku nekaltu.

SVARBIAUSIAS DALYKAS

Svarbiausias dalykas yra, be abejonės, tas, kad visgi likę didieji vokiečių imperializmo kriminalistai tampa nubausti. Tai bus geras įspėjimas ateičiai. Žmonės, dėl kurių politikos arba elgesio Lietuvai buvo padaryta nepaprastai daug žalos ir skriaudų per šį karą, kaip Goeringas, Ribbentorpas, Rosenbergas, Keitelis, Sauckelis, — turės progos dabar išvysti teisingą jiems atlyginimą kartuvėse. Žinoma, tai menka bausmė už tokią eilę nusikaltimų, kiek jie jų pridirbo.

Amerikos gen. prokuroras Jackson, apgailestaudamas kai kuriuos nevykusius šio teismo sprendimus pareiškė, jog jo nuomone pavienių asmenų nuteisimas čia esąs tik antraeilis dalykas. Gi svarbiausias dalykas glūdi šio tarptautinio tribunolo sprendimo esmėje, būtent, — įprasminime naujo teisės principo, jog agresijos karai yra kriminališki, o užgrobtų tautų ir tautelių mažumų persekiojimas rasiniais, religiniais ar politiniais motyvas taip pat yra kriminalas.

Su šiais žodžiais tenka sutikti, ir tai tikrai yra svarbiausia Nurembergo teismo sprendimo reikšmė. Jeigu ištikrųjų visi taip manytų, tai ir mes, lietuviai, galėtume rimtai pasidžiaugt. Lietuvos vardas ganą retai tenuskambėdavo Nuremberge. Ten niekas mūsų nekaltino, bet niekas ir negynė. Lietuvos okupantas bandė būti "gynėju," bet su tuo niekas nesutiko, ir pats "gynėjas" ta tema jautėsi nejaukiai.

Pagrindinė Nurembergo bylos prasmė Lietuvai dar liko nepritaikyta.

Kodėl?

REIKĖS NUBAUSTI RUSŲ AGRESIJĄ

Tai ypač dėlto, kad Rusijos imperialistų ir užgrobikų dalyvavimas Nuremberge kaltintojais ir teisėjais yra pats didžiausias bet kokio tarptautinio teisingumo įžeidimas. Tai stačiai pasityčiojimas iš tautų ir žmogaus teisių gynimo!

Ar Jacksonas, amerikiečiai ir kiti alijantai tikrai tiki, kad Nurembergo teismas pasmerkė agresijos karą ir pripažino, kad užgrobtų tautų naikinimas dėl rasinių, religinių ar politinių motyvų yra taip pat baustinas nusikaltimas? Ar jie kalba taip tik tam, kad tuščiai plepėtų, save ir kitus apsigaudinėdami?

Jeigu agresija yra nuo dabar laikoma nusikaltimu, tai Rusijos ginkluotas įsibrovimas į Lietuvą ir kitus Baltijos kraštus 1940 metais yra neabejotina agresija, tarptautinių sutarčių sulaužymas, nieku nepagrįstas svetimų žemių okupavimas ir aneksavimas.

KAIP LAŠAS Į LAŠĄ...

Jeigu yra baustinas nusikaltimas užgrobtą tautą naikinti rasiniais, religiniais ir politiniais sumetimais, tai toki nusikaltimą kasdien darė ir tebedaro Sovietų Rusija Lietuvoje ir kitose Baltijos valstybėse. Viskas, už ką pagrįstai buvo kaltinami nacių vadai Nuremberge, viskas ir viskas, kaip lašas į lašą, tinka ir reikia pritaikinti Rusijos okupantų elgesiams Pabaltijo kraštuose. Laisvės užgniaužimas, kraštutinė diktatūra, tautos balso begėdiškas falsifikavimas, krašto apgrobimas, turtų nusavinimas, pilietinių teisių panaikinimas, teroras, nuolatiniai areštai ir žudymai, prikimšti kalėjimai ir dešimtys tūkstančių be teismo deportuotų į mirties lagerius ir priverčiamus darbus, laisvės kovotojų rezistentų gyvuliškas žudymas, religijos persekiojimas, kolonizacija ir rusifikacija, neribota politinės policijos sauvalė, suvereninių valstybių ir tautos teisių visiškas paneigimas, — viskas, kas buvo pasibiaurėtina ir kriminalistiška nacių okupantų elgesinose Lietuvoje ar bet kuriame kitame Europos krašte, daroma lygiai ir taip bolševikų okupantų Pabaltijyj ir visur, kur tik jie yra įkėlę kojų.

VELTUI PAMOKOS

Galima drąsiai iš anksto įspėti pasaulį, kad Nurembergo teismo pamoka nueis veltui, kad jos galų gale bus tik pasijuokimas iš tarptautinio teismo, jeigu kiti tokie pat kriminalistai nebus nubausti, o jų juodi darbai atitaisyti. Milijonų milijonai raudonojo imperializmo pavergtų tautų Europoje su nepasitikėjimu šiandien gali žiūrėti į Nurembergo sprendimų prasmę, kad teisėjais ir kaltintojais buvo tie, kurie tokios pat rūšies gengsteriai ir banditai, kaip ir tie, kurie už savo biaurius darbus atsidūrė kartuvėse.

Kada prasidės kova dėl pilno ir visuotino teisingumo?

Grįžo kun. Končius, BALF pirmininkas

Virš devynis mėnesius išbuvęs Europoje, BALF pirmininkas kun. dr. J. Končius šiomis dienomis grįžo į New Yorką. BALF pirmininkas lankėsi visose Europos vietose, kur tik lietuvių pabėgėlių gyvenama. Paskutinė jo lankymosi vieta buvo Paryžius. Prieš išvykdamas į JAV Paryžiuje kunigas dr. Končius buvo priimtas Valstybės Sekretoriaus Byrnes ir Anglijos užsienio sekretoriaus Bevino. BALF pirm. jiems išdėstė dabartinę lietuvių tremtinių ir pabėgėlių padėtį Europoje.

Praeitą pirmadienį, Roosevelt viešbutyje, New Yorke, BALF pirmininkas pasikvietė spaudos atstovus ir pietų metu turėjo ilgesnį su jais pasikalbėjimą. Svarbiausia, buvo kalbėtasi lietuvių šalpos reikalais.

Skipitis advokatų bankiete, Chicagoj

Praeitą antradienį adv. Rapolas Skipitis išvyko į Chicagą, kur jis dalyvaus ir kalbės lietuvių advokatų bankiete, įvykstančiame spalių 20 d., Shoreland viešbutyje. Bankietas, kaip rengėjų kvietime pažymėta, ruošiamas Užsienio Lietuviams Remti Draugijos pirmininkui adv. R. Skipičiui pagerbti.

Iš Stuttgarto pranešama, kad vokiečių denacifikavimo teismo įsakymu, vokiečių policija suėmė vieną iš išteisintųjų, būtent Hjalmar Schachtą.

LIETUVIŲ DELEGACIJA PAS REPUBLIKONUS WASHINGTONE

Konferencija įvyksta šį šeštadienį, Republican National Committee centre

Kaip jau buvo pranešta, Republican National Committee pasikvietė į Washingtoną lietuvių republikonų atstovus ,su kuriais partijos pirmininkas B. Carroll Reece nori pasitarti dviem svarbiausiais klausimais: 1) nuolatinio lietuvių skyriaus republikonų partijos centre sudarymą ir 2) išklausyti Republikonų Partijos nuomonę ir nusistatymą dėl Lietuvos nepriklausomybės atstatymo.

Republican National Committee pirmininko Reece kalba bus rekorduojama ir vėliau iš radijo stočių perduodama visuomenei. Tokiu būdu plačioji lietuvių visuomenė žinos tikrąjį republikonų partijos nusistatymą Lietuvos reikalu.

Pasitarimas tarp republikonų partijos vadovybės ir lietuvių delegacijos įvyks šį šeštadienį, 11 val. Tos lietuvių delegacijos sąstatą sudaro šie žymūs Amerikos lietuvių veikėjai:

Adv. A. A. Olis iš Chicagos, kun. J. Balkūnas iš Maspetho, Kvietkus, LRKSA sekretorius, W. F. Laukaitis, SLA prezidentas, W. M. Paschall, veikėjas ir biznierius iš Philadelphia, Pa., V. Tysliavienė, laikraštininkė iš New Yorko, P. J. Zuris, LVS pirmininkas iš Cleveland, Ohio, dr. M. J. Vinikas, SLA sekretorius ir adv. A. Šalna iš Boston, Mass.

Po konferencijos, kuri įvyks Republican National Committee būstinėje Washingtone, vėliau bus pietūs, kurių metu dalyviai vėl turės progos pasikeisti mintimis ir nuomonėmis su republikonų partijos vadais.

SOVIETŲ PROPAGANDA PRIEŠ DEMOKRATINES VALSTYBES

Girdi, Amerika ir Anglija ruošiasi naujam karui — prieš Sovietų Rusiją...

Sovietų Rusijos vidaus propaganda, kaip pranešama Washingtone, vis dar esanti nukreipta prieš vakarų demokratijas ir jų tariamą norą "plieniniu lanku" apjuosti Rusiją. Nepaisant Stalino pareiškimo, kad jis nematąs naujo karo pavojaus, sovietų spauda ir radijas kasdien atakuoja Angliją ir Ameriką, besiruošiančias karui.

Sakoma, kad tos sovietų propagandos tikslas — skatinti pačią sovietų visuomenę ruoštis karui. Nežiūrint to, kai kurie diplomatai Maskvoje mano, kad Stalinas savo pareiškimu norėjęs sušvelninti tą propagandą, nes Rusijos visuomenė, bijodama naujo karo pavojaus, pradėjusi jaudintis.

Kad sovietai yra įsitikinę, jog Amerika ir Anglija ruošiasi naujam karui, liudija Maskvos spauda, rašiusi apie amerikiečių bombonešio, Pasucan Dream boat, skridimą virš šiaurės ašigalio į Kairą. Jis skrido per Pacifiką, Aliaską, Kanadą, šiaurės ašigalį, Greenlandiją, Islandiją, Angliją, Pietų Europą, Viduržemio jūrą ir nusileido Egipte.

Tokie tolimi skridimai (bombonešiais) sovietų laikomi pasiruošimais naujam karui. Pavyzdžiui, Maskvos radijas skelbia, kad "Amerika nori įsitikinti, ar galima pulti priešą, skrendant viršum magnetinio polio" ir t.t.

Beveik tuo pačiu kartu Maskvos spauda, ypač Pravda, smerkia sekretoriaus Byrnes pasiūlymą dėl Vokietijos nuginklavimo, kuris turėtų tęstis 40 metų. Bolševikų partijos organas Byrnes dėl to vadina "Vokietijos globėju..."

Savaitė pasauly

Iš Washingtono pranešama, kad Jugoslavijos valdžia sutikusi Jungtinėms Valstybėms sumokėti 200,000 dolerių atlyginimo už nušautus du transportinius lėktuvus.

Lenkų Pulaski dienos minėjime, New Yorke, praeitą sekmadienį kalbėjo gubernatorius Dewey, pareikšdamas, kad Lenkijai reikalinga "tikroji valdžia."

Drew Pearson žiniomis, Jungtinės Valstybės yra davusios Anglijai keliolika atominių bombų.

Šiomis dienomis Miunchene patirta, kad vieno Goebbelio žmonos vaiko tėvas buvęs Adolfas Hitleris.

Manoma, kad senatoriaus Tafto pareiškimą, neigiantį Nurembergo teismo sprendimą, demokratai išnaudosią prieš republikonus rinkimų kampanijoje.

Aukščiausias JAV Teismas pradėjo posėdžiauti, naujam pirmininkui, Fred M. Vinson, vadovaujant.

Argentinos karinės misija atvyko į Madridą, kur ją priėmė generalisimus Franco.

Šiomis dienomis Aliaskos vieš kelis, kuris tęsiasi 1,600 mylių, atidarytas civilinio susisiekimo reikalams.

Irano valdžia paskelbė naujo parlamento rinkimus.

Sąjungininkų Kontrolės Taryba, britų legacijai Stockholme tarpininkaujant, kreipėsi į Švediją, prašydama išduoti keliolika žymių nacių.

Sukilėlių vadai pietų Irane pradėjo derybas su Teherano valdžios atstovais.

Japonijos parlamentas priėmė antruoju skaitymu naujosios konstitucijos projektą.

Tarp Indonezijos ir olandų valdžios atstovų Javoje prasidėjo derybos, kurioms pirmininkauja britų diplomatas.

Norvegijoje renkamos aukos prezidento Roosevelto paminklui, kurį norima pastatyti Olso miesto centre.

Filipinų valdžia pradėjo kampaniją prieš ginkluotas plėšikų bandas, kurios siaučia Manilojė ir apylinkėse.

"Amerikonizmui apginti," Amerikos Darbo Federacijos prezidentas Green kviečia federacijos narius kovoti komunizmą.

Kanados atstovas Kinijoje gen. Odlum pareiškė: "Nėra vilties, kad Kinijos civilinis karas greitai baigtųsi."

Republikonai tikisi laimėti daugiau, kaip 50 Connecticut miestų rinkimus.

Buvęs JAV pašto viršininkas James A. Farley, biznio reikalais, atvykęs į Karachi, Indijoj.

Iš Washingtono pranešama, kad būsimiems rinkimams demokratų partija išleisianti daugiau pinigų, negu republikonai.

Sovietų ambasadorius pasigedo mandagumo

Sovietų ambasadorius Novikov įteikė Valstybės Departamentui protestą, kuriame sakoma, kad Amerikos muitinės pareigūnai, La Guardia aerodrome, New Yorke, nemandagiai elgęsi su juo. Proteste sakoma, kad SSSR ambasadorius, atskridęs iš Paryžiaus konferencijos, buvęs laikomas apie valandą muitinėje ir verčiamas pasirašyti pareiškimą, jog jis savo valizose neturįs "nieko nelegalaus."

Tuo tarpu New Yorko muitinės pareigūnas Harry M. Durning sako, kad nieko panašaus neįvyko.

Pranešama, kad buvusio Valstybės Sekretoriaus Hull sveikata gerėjanti.

Iš Tokijo pranešama, kad Amerikos okupacinės kariuomenės dalims Japonijoje trūksta patyrusių technikų.

Guamos saloje teismas pasmerkė mirti tris japonų karininkus, kurie karo metu praktikavo kanibalizmą (valgę žmogieną).

Goeringas pravirko

Kadaise buvęs išdidus nacių viešpats maršalas Goeringas, kurį drauge su kitais Hitlerio satelitais, Nurembergo teismas nuteisė pakarti, pravirko savo celėje. Kiti nuteistieji, betgi, kontroliuoja save. Jų veiduose nematyti baimės jausmo.

Sąjungininkų vadovybės sferose, Berlyne, kalbama, kad vargiai, ar bus patenkinti nacių malonės prašymai. Manoma, kad Sąjungininkų Taryba taip pat svarstys maršalo Keitelio ir gen. Jodl prašymus pakeisti kartuvių bausmę sušaudymu.

Sovietų agentai lauk iš Amerikos

Vienuolika sovietų valdžios agentų, kurie iki šiol Jungtinėse Valstybėse gyveno, kaip "delegatai" ir "turistai," paprašyti išsineškinti, nes jie atsisakė registruotis. Teisingumo Departamentas tiems sovietų "vizitoriams" yra įteikęs formalų reikalavimą. Mat, einant įstatymu, visi svetimų valstybių agentai Amerikoje privalo registruotis.

Amerikos Lietuvių Savaitė

SVEČIUOSE PAS P. KAZLAUSKUS

LOS ANGELES, CALIF. — Velionio dr. Jonikaičio giminės Kazlauskai apsigyvena Los Angeles, Calif. Malonu mums gauti dar vieną tokią garbingą šeimą į mūsų tarpą. Kazlauskai yra ilgą laiką gyvenę Detroite ir turėję sėkmingą bizį. Net pora metų jie mano praleisti be jokio užsiėmimo. O čia kaip tik ir vieta poilsiui — pajūry pažuvaus, kalnuose pamedžios, o savo gražiame name pailsės.

Malonu matyti lietuvius gyvenant tokiuos namuos: didelis sodas su gėlėmis ir medeliais apsodintas, kambarių daugumas, išpuošti gražiausiais baldais.

Helen Nagelytė Kazlauskienė yra vaišinga, draugiška ir linksma šeimininkė. Augina tris dukreles, lietuviškai kalba į jas, skaito Vienybę ir kitus lietuviškus laikraščius.

Svečiuose pas ją dalyvavo M. Kemešienė Aptukas, irgi buvus detroitietė. Jos vyras artistas. Būdamas vienas iš gražiųjų vyrų, yra vaidinęs ne tik lietuvių scenoje, bet ir kino paveiksluose. Dabar ta profesija neužsiima. Paskutiniais metais jie gyveno Riverside, Calif., dabar, pardavę ten savo žemės dalį, apsigyveno Los Angeles. Mariutė yra žinoma visuomenės veikėja.

Svečiuose taip pat dalyvavo veikėjai H. Vaitak iš gražiosios Glendale, Calif. Jų didžiuliuos namuos yra buvę daug lietuvių organizacijų susirinkimų. Jie yra prisidėję ne tik veikimu bet ir pinigais, vaišėmis palaikyme organizacijų. Jų dukrelė jau užauginta, bet mano pamėgti vieną našlaitėlį iš pabėgėlių užsieny auginti.

Žymus veikėjas, organizatorius, lietuvių rėmėjas, Vincas Archis irgi dalyvavo šiose vaišėse. Pasigirsiu kad p. Archis taip pat alvitietis. Jis daug padeda saviesiems.

P. Žilinskas, gabus ir darbštus lietuvių organizacijos veikėjas, šioje sueigoje sužinojo, kad Helen Kazlauskienė yra jo giminė. Jai linksma šioj svetimoj padangėje susirasti giminių ir dar tokių garbingų, kaip Žilinskų giminė.

Kiti Helenukės giminės, nors neseniai Los Angeles, bet jau gerai pažinti ir pamilti lietuvių tai — Tuinilai. Ypač p-nia Tuinilienė yra maloni patarėja ir padėjėja nepatyrusiem. Ji yra O. Lužienės draugė ir juodvi tuo maloniu vienodumu atsispindi.

Kiti garbingi lietuviai, kaip F. Račkus, taip pat čia dalyvavo. Jis yra geras žurnalistas, kritikas daug veikęs ir vis dar padeda veikime. Jo dabartinė profesija yra — Real Estate. Jis gyvena 224 W. Palmer Ave., Glendale 4, Calif. Jis ir Helenukei jos gražų namą išrinko ir pardavė. Jo žmona, žinoma veikėja Ona Račkienė, svečiavosi rytuose. Mūsų organizacijos jos čia pasigenda.

Svečių tarpe matėsi veikėjai Shillimai ir V. Žemiai, p-nios K. Gillis, Prue, Jagmin Alice Nykrin, John Barauskas, Leo Gillis ir kiti.

Tebūnie Helenukei, su jos šeima, vis taip linksma jos gražiajame name, kaip kad buvo mums tą sekmadienį.

Ona Pucetaitė

Vienoje iš Virginijos salų Jungtinės Valstybės įsteigė slaptą rakečių bandymo stotį.

BALTIMORĖS LIETUVIŲ ŽINIOS

BALTIMORE, MD. — Šį spalių mėnesį sukanka 25 metai, kai Baltimorės lietuviai pasistatė ir atidarė tautišką namą, Lietuvių Salę. To svarbaus įvykio pažymėti Salės Bendrovė rengia trijų dienų minėjimą.

KONCERTAS

Spalių 12 d., Kolumbo dienoje, 7:30 vakare, bus koncertas. Pirmu kartu Baltimorėje dainuos garsi operos artistė Barbara Darlys. Kartu dalyvaus ir vietos žymus dainininkas, Klementas V. Andreikus ir Dainos choras, vedamas Lelijos Bakerckienės. Visa Baltimorė rengiasi koncertui.

BALIUS

Spalių 18 d., 8:30, bus linksmas balius. Gros geriausias orkestras. Jauni ir seni šoks ir linksminsis.

BANKIETAS

Spalių 19 d., 7 val. vakare, bus didelis bankietas. Šeimininkės pagamins skaniausią vakarienę. Bus visokių "migdolų." Bilietus patariama įsigyti iš anksto.

Visi sakyti parengimai įvyks Lietuvių Salėje, 851 Hollins St.,

Taip Marylando lietuviai pasidžiaugs praeityje atliktais darbais. Bus ir svečių iš tolimų vietų.

Salietis

VINCUI KRIŠČIŪNUI ŠTAIMENA IR PUOTA

BALTIMORE, MD. — Ponia Padzūkienė, Kriščiūnienės sesutė, rugsėjo 21 d., savo rezidencijoje 1844 W. Fayette St., surengė šaunią puotą savo svainiui, vienybiečiui Vincui Krikščiūnui minint 60 metų jo gimtadienio sukaktį. Puota buvo rengta didžiausioj paslapty, kad gink Dieve, "kaltininkas" nesužinotų, kas, faktinai ir pavyko.

Atėjus paskirtai dienai ir visiems svečiams susirinkus 8 val. vakare, Krikščiūnai buvo telefonu iškviesti labai svarbiam reikalui — staiga susirgusios jų vienturtės dukrelės, kuri tą dieną viešėjo pas savo tetą Padzūkienę parsivežti namo. Krikščiūnams atsiskubėjus ir tik spėjus įžengti pro duris, svečiai tuoj su dainavo "linksmas tavo gimtadienis." Taip netikėtai sutiktas, Krikščiūnas buvo taip sujaudintas, kad norėjo tuoj grįžti namo, kaip jis sakė, "apsirengti," tačiau svečiai jo jau nepaleido.

Kiek aprimęs ir pasisveikinęs su svečiais, p. Krikščiūnas buvo pasodintas į jam skirtą vietą kur prieš jį stovėjo didelis "dvie jų aukštų" gimtadienio pyragas.

Išgėrus tostą už Krikščiūno sveikatą, prasidėjo puota. Pasivalgius sumanių šeimininkių rūpestingai pagamintų įvairių valgių ir išmetus vieną kitą stiklelį "ant drasos," prasidėjo sveikinimo kalbos ir linkėjimai p. Krikščiūnui ilgiausių metų ir teikimas gausių dovanų, daugiausia — sidabriniais dešimtukais— nuo metų po dešimtuką. Pagaliau kalbėjo pats garbės svečias p. Krikščiūnas, kuris pirmiausia išbarė visus už tokį jam iškrėstą šposą, paskui, atsiprašinėdamas, dėkojo visiems dalyviams už gausias dovanas, ypač svainutei Padzūkienei už jam surengtą tokią šaunią staigmeną, pastebėdamas, kad turint tiek daug giminių ir malonių bičiulių, bus malonu gyventi dar kitą 60 metų. Svečiai p. Krikščiūno kalbą palydėjo gausiomis katutėmis.

Kadangi Krikščiūnai yra labai malonūs ir draugiški žmonės, tai ir surengtojo gimtadienio paminėti puotoje svečių dalyvavo gausūs būrelis — apie 30 asmenų. Visi drauge jie linksminosi net iki antros val. sekmadienio ryto.

LVS SKYRIUS

Rugsėjo 24 d., buvo LVS 4 skyriaus susirinkimas. Nors susirinkimas buvo šauktas atvirutėmis, bet narių atsilankė tiek mažai, kad nebuvo galima daryti jokio tarimo.

Kodėl nariai patingėjo ateiti į pirmą po dviejų mėnesių pertraukos susirinkimą, sunku suprasti Ar tie nariai, kurie ne atėjo į susirinkimą, neskaito laikraščių ir nemato kaip kitų kolonijų LVS skyriai energingai veikia net ir karštos vasaros laiku, ar jie visai atsisako nuo veikimo kovoje už Lietuvos išlaisvinimą iš komunistų vergijos, ar tik dėl savo apsileidimo?

Gerbiamieji skyriaus nariai, kuriems iš jūsų dar neužgęso meilė jūsų gimtajam kraštui Lietuvai ir dar nors kiek jaučiate savo sirdyse tėvų, brolių ir sesučių kančias komunistų vergijoj, dalyvaukite skyriaus susirinkimuose ir tęskite veikimą, iš kurio būtų galima teikti ne tik moralę bet ir materialę paramą kovojantiems už mūsų senosios tėvynės Lietuvos išlaisvinimą iš kruvinos komunistų vergijos. Se kantis skyriaus susirinkimas įvyks spalių 29 d., 8 val. vakare lietuvių salėje. Dalyvaukite visi. Išgirsite daug naujo iš LVS centro valdybos veikimo.

Lietuvių legijonierių 154 postas rengiasi dideliam ir svarbiam darbui. Norima sukelti kapitalo pastatyti didelį ir gražų paminklą, kur bus įrašyti vardai visų lietuvių, dalyvavusių abiejuose pasaulinėuose karuose. Dar bas labai reikalingas visų lietuvių gausios paramos.

P. P. Jaras

Yra kuo džiaugtis

Rugsėjo 26 d. Kazys ir Ona Kleizai, South Windsor, Conn. šventė 50 metų vedybinio gyvenimo sukaktį. Tą rytą šv. Trejybės bažnyčioje įvyko jubiliejantų iškilmingos pamaldos, kurias laikė pralotas Jonas J. Ambotas. Bažnyčioj lankėsi gausus burelis jų giminių ir draugų.

Rugsėjo 29 d. jų namuose, sūnaus Kazio Kleizos, Jr. ir jų draugų pastangomis buvo suruošta jubiliejantams staigmena Dalyvavo būrelis giminių, draugų, kaimynų ir t.t. Įspūdingas kalbas pasakė pralotas Jonas J. Ambotas, p-nia Jean Shepard, dr. M. J. Colney, prof. Jurgis Žilinskas, Jean E. Shepard, Jr. Kazys Kleiza, Jr. p-nia Žilinskienė ir visa eilė kitų. Visi linkėjo jubiliejantams Kazimierui ir Onai Kleizams ilgiausių metų. Programos vedėja buvo jų gera draugė p-nia Zelionienė, kuri taip sumaniai svečius vaišino ir visą puotą tvarkė. Buvo visiems malonu dalyvauti.

Iš tikrųjų, tai yra retenybė sulaukti auksinio vedybinio gyvenimo sukakties. Todėl, šia nepaprasta proga, mes sveikiname juos ir linkime sulaukti deimantinės 75 metų vedybinio gyvenimo sukakties.

Dr. M. J. Colney

PAUL'S RESTAURANT
PAUL VIŠNIAUSKAS
31 SPRING STREET, NEW BRITAIN, CONN
Telefonas: 8774.

QUALITY MARKET
Tai vieta, kur žmonės gauna sveiką, šviežią, pirmos rūšies maistą.
VIKTORAS ABEČIŪNAS
356 PARK STREET,
NEW BRITAIN, CONN.
Telefona: 1481.

HATCHKISS STREET GARAGE
JONAS J. MAZILIAUSKAS, sav.
DODGE sunkvežimiai ir karai PLYMOUTH karai
PILNAS KARŲ TAISYMAS
47 HATCHKISS ST., NAUGATUCK, CONN.
Telefonai:
Biznio Naugatuck 5727 Rezid. Woodbury 321-3

J. C. RAYTKWICH, JR.
CHRYSLERIO ir PLYMOUTHO
PARDAVIMAS IR PATARNAVIMAS
106 S. MAIN ST., NAUGATUCK, CONN.
Tel. 4096

Joe's Tire Shop
Joe Samoska, sav.
241 N. Main Street
WATERBURY, CONN.
Telefonas 3-2414

Waterbury Heating COMPANY
Šildymo priemonės pataisomos valomos ir pilnai įtaisomos.
34 SPRING STREET
WATERBURY, CONN.
Tel. 4-6478 - 4-1694

BRASS CITY
Coal & Oil Co.
W. Shukaitis, sav.
71 S. Leonard Street
WATERBURY, CONN.
Telefonas 4-0534

CAPITOL LIQUOR STORE
VYNAS, LIKERIAI, ALUS
Pristatome į namus
Freddie ir Rudy Lerz, sav.
850 Bank Street
WATERBURY, CONN.
Telefonas 3-4268

Mažeikos Laidotuvių Įstaiga
STEPHANIE MAŽEIKA vedėja
10 Porter St., Waterbury, Conn.
Tel. 4-1937.

STASYS AUDIETIS
Dekoratorius — Interior Decorator
72 ALDER STREET
WATERBURY, CONN.
Tel. 3-5961

Vaistinė
Bendler's Drug Store
Paruošami visoki receptai
VISOKIŲ ROŠIŲ LIKERIAI
Bank St. ir Congress Ave.
WATERBURY, CONN.

IMPERIAL
GĖRALŲ MONOPOLIS
Likeriai—Vynas—Alus
21 Congress Avenue
WATERBURY, CONN.

Dr. M. J. COLNEY
148 Grand Street
WATERBURY, CONN.
Telefonas 3-4747
PRIEMIMO VALANDOS:
nuo 10 val. ryte iki 8 val. vak.

VETERAN'S
DEGTINIŲ KRAUTUVĖ
Likeriai—Vynas—Alus
789 Bank Street
WATERBURY, CONN.

KRUGELIO
Degtinės Krautuvė
Mes turime įvairiausios rūšies vyno, alaus ir degtinės
Green ir John Street
WATERBURY, CONN.
Telefonas 3-9658

CHARLES KULAS
Drabužiai vyrams ir moterims siuvami pagal užsakymus ir vėliausias madas.
Taip pat taisomi, valomi ir prosijami.
698 N. RIVERSIDE STREET,
WATERBURY, CONN.
Tel.: 3-6230

Pete's Package Store
Petras P. Palapis, sav.
Vynas, likeriai ir alus.
319 BANK STREET
WATERBURY, CONN.

Moe's Automobilių Dalys
NAUJOS IR VARTOTOS.
AKSELIAI, TRASMITORIAIS KINTAMIEJI STABDŽIAI. KARBOREITORIAI. PADANGOS.
138 Division St, Waterbury Ct.
Tel. 4-6127, 4-6128.

Mėsinė ir Grosernė
John Massimo & Sons
318 Congress Avenue
WATERBURY, CONN.
Tel. 4-9433 ir 3-6151

CAPOZZI
Cleaners and Dyers
Raštinė
69 CONGRESS AVENUE
Krautuvės
1 CLAY STREET
75 CONGRESS AVENUE
WATERBURY, CONN.
Telefonai: 3-1123, 3-1124

DIAMOND STREET
Restoranas ir Baras
VYNAI - LIKERIAI - ALUS
DIAMOND STREET
Netoli Spring Street
NAUGATUCK, CONN.
Tel. 4960

WATERTOWN
GĖRIMŲ KRAUTUVĖ
Likeriai—Vynas—Alus
677 Watertown Avenue
WATERTOWN, CONN.

Laidotuvių Direktoriai
John Deliniks ir Sūnus
17 Congress Avenue
WATERBURY, CONN.
Telefonas 3-6181

KENAUSIS DRUGS
Lietuviška Aptieka
W. R. Kenausis, sav.
945 BANK STREET
WATERBURY, CONN.

F. Patrick Zailskas
ADVOKATAS
51 W. MAIN STREET
WATERBURY, CONN.
Citizens Bldg., W. Palm Beach, Fla.

Clarence V. Balanda
ADVOKATAS
843 BANK STREET
WATERBURY, CONN.

Albert J. Bronsky
Advokatas
LILLEY BLDG. Rooms 809-811
111 W. MAIN STREET
WATERBURY, CONN.
Telephones:
Res. 4-0762 Office 3-1211

BUNKERHILL
DEGTINĖS MONOPOLIS
Likeriai—Vynas—Alus
408 Watertown Avenue
WATERBURY, CONN.

THOMAS MATAS
Real Estate
81 Fox Street
WATERBURY, CONN.

Nelaimės valandoje šaukite
STOKES
LAIDOTUVIŲ KOPLYČIA
II Pasaulinio karo veteranas
694-696 N. Riverside St.
WATERBURY, CONN.
Telefonas 3-7411

COLONIAL BOTTLING WORKS
Įvairūs gaivinantieji gėrimai
Jonas Klikna, sav.
335 WASHINGTON ST.
WATERBURY, CONN.
Tel. 4-1210

SAVO SVAJOJAMAM NAMUI GAUK PLANUS
Mūsų namų planavimo tarnyba yra pilna. Ar jūs norėtumėte mažą namą, kuris augtų su jūsų šeima, arba norėtumėte didelį namą, jūs rasite ekspertišką ir draugišką patarnavimą pas mus. Pasiruošk pilnai viskam, kai statybai medžiagos bus pakankamai.
P. S. Jei esi veteranas, mes padėsime gauti HH pirmenybę. Ir mes jums padėsime gauti medžiagą tuojau.
CONNECTICUT LUMBER CO. INC.
1290 Highland Ave.,
WATERBURY, CONN.
Tel. 3-5171

BRASSCO
BOTTLING CO., Inc.
Įvairios sodės
B. Kasparavičius, sav.
24 E. Liberty Street & 21 Bond Street
WATERBURY, CONN.
Telefonas 5-1217

CHAS. STRIKULIS
Maisto Krautuvė
851 Bank Street
WATERBURY, CONN.
Telefonas 4170

WATERBURY
Plumerių ir Geležinių Daiktų Co.
861 BANK STREET
Tel. 3-3895
M. J. Verbyla ir sūnūs—

LIKERIAI, VYNAS IR ALUS
DIDŽIAUSIAS PASIRINKIMAS
48 N. LEONARD STREET
WATERBURY, CONN.
abiejų biznių savininkai

CORN CUT RATE
VYNO IR LIKERIŲ KRAUTUVĖ
ATEIKIT IR PAMATYGIT MŪSŲ SAVAITGALIŲ SPECIAYBES
847 BANK STREET WATERBURY, CONN.
Tel. 3-8233

BROOKLYN FILLING STATION
P. Zailskas, sav.
TAISOMI AUTOMOBILIAI IR SUNKVEŽIMIAI
Kampas S. Leonard St. ir Washington Ave.
Waterbury, Conn.
Tel. 4-5358

JUOZAS P. LUBINSKAS
Namų Dažymo Kontraktorius
VIDAUS IR LAUKO NAMŲ DAŽYMAS
Trijų šeimynų namas nudažomas labai pigiai.
Sienas išlipina popieromis.
Darbą atlieka patyrę darbininkai.
61 ALDER STREET WATERBURY, CONN.
Apžiūrėjimui namų galite šaukti telefonu:
Tel. 3-4766

AMERICAN FURNITURE COMPANY
Jonas D. Adams, sav.
Įvairiausi baldai namams — Elektros ir Radio aparatai
Vaikams žaislai, ir viskas kas namų įrengimui reikalinga
383 SO. MAIN ST. WATERBURY, CONN.
Tel. 3-2787

BROOKLYN PLUMBING WORKS
P. KUKANSKAS, sav.
Biznio adresas: 1 JOHN STREET Tel. 4-0256
Rezidencija: 229 CHASE P'KWAY Tel. 4-6934
WATERBURY, CONN.

ANTHONY WASKES
RESTORANAS
Įvairios rūšies valgiai ir gėrimai
3904 FRANKFORD AVE.
PHILADELPHIA, PA.
Tel.: DEL. 5220

Lietuviška Užeiga
Antanas Miežis, sav.
2207 North 2nd Street
PHILADELPHIA, PA.

Lietuviška Užeiga
Juozas Valonis, sav.
5300 Tacony Street
PHILADELPHIA, PA.

Antano Kamantausko
UŽEIGOJE
Puikus vynas, likeriai ir alus
1505 South 2nd Street
PHILADELPHIA, PA.

JACKE'S TAVERN
John Tunaitis Jr., Sav.
Vynas, Likeriai ir Alus
Woodland Ave. and 56th St.
PHILADELPHIA, PA.

Merkelio Kepykla
LIETUVIŠKA DUONA
J. V. Jakštys, sav.
1315 South 2nd Street
PHILADELPHIA, PA.
Tel. Howard 4032

ANTHONY MARTIN
RESTORANAS IR BARAS
3759 N. 7-th Street,
PHILADELPHIA, PA.

Leo and Vickie's Cafe
Leo ir Viktorija Kondrotai, sav.
1700 S. Water Street
PHILADELPHIA, PA.
Tel. Howard 7043

Lietuviškas restoranas
Vynas, likeriai ir alus
Gardūs užkandžiai
Elzbieta Plakienė, sav.
2100 N. 6th St., Philadelphia, Pa

WILLIAM VALAITIS
Visokeriopas automobilių taisymas
1730-2 E. Moyamensing Avenue
PHILADELPHIA, PA.
Tel. Howard 0896

GREENWAY INN
Albertas Tribulas, sav.
Gardus alus. Geri likeriai ir vynas. Puikūs užkandžiai.
2101 South 65th Street
PHILADELPHIA, PA.
Tel. Saratoga 9824

Dr. Francis P. Petuskis
DENTISTAS
235 W. MAIN STREET
Tel. 7988
NEW BRITAIN, CONN.

HARTFORD AVENUE
RESTAURANT
Andrew Svirinas, sav.
36 HARTFORD AVENUE
NEW BRITAIN, CONN.
Tel. 6639

LIETUVIŲ UŽEIGA
BRONIUS DAUJOTA, sav.
ČIA SUSIRENKA VISI
NEW HAVENO LIETUVIAI
113 CHAPEL STREET,
NEW HAVEN, CONNECTICUT

Tamulio Fotostudija
Portretai, vestuvių grupės,
106 ELM STREET,
NEW HAVEN, CONNECTICUT
Tel. 8-8570

Laidotuvių Direktoriai
J. MARKEVICZ IR SUNUS
15 TRUMBULL STREET,
NEW HAVEN, CONNECTICUT
Tel. 5-92229

BILLY'S TAVERN
Vincas Norbutaitis, sav.
Alus ir Užkandžiai
150 BRIDGE STREET
UNION CITY, CONN.
Tel. 4883

STANLEY TOLIUS
LIETUVIŠKA UŽEIGA
158 N. Main Street,
UNION CITY, CONN.
Tel.: Nangaruck 4864

RESTAURANAS
RAYMOND WOLUNS, sav.
216 BROAD STREET,
WINDSOR, CONNECTICUT
Biznio tel. — 833

Lietuviškas Restoranas
Stasys Žvigaitis, sav.
Likeriai, Vynas ir Alus
5424-26 Woodland Avenue
PHILADELPHIA, PA.

A. Karvelio Užeiga
Likeriai—Vynas—Alus
North East kampas
Frankford ir Girard Avenues
PHILADELPHIA, PA.

JONAS TUNAITIS
MALONI LIETUVIŠKA UŽEIGA
301 W. SUSQUEHANNA AVE.,
Philadelphia, Pa.
Tel.: REG. 63555

Kaip gyvena Detroito lietuviai

Rašo
VLADAS BARČIAUSKAS

VYRAS PROFESIONALAS, ŽMONA RAŠYTOJA

Sekančioji lietuvių visuomenė gerai pažįsta Mariją Sims, kuri nuolatos Vienybei teikia informacijas iš šios apylinkės. Jos vyras, taip pat plačiai žinomas ne tik savo profesijoje, kaip daktaras optometristas, bet kaip ir taktingas, tolerantingas visuomenininkas. Kada ir kokiuose susirinkimuose jis dalyvauja, tos jo ypatybės jį iš kelia aukštumon. Kai lankiausi jų rezidencijoje, Marija Sims vartė pluoštus laiškų iš pabėgėlių, su kuriais ji taip gausiai susirašinėja, juos remia siuntiniais, jiems rūpina afideivitus ir paremia juos moraliai. Tai šeimos namai, kuriuos daug lietuviškos veiklos gavo savo pradžią.

ANGLŲ KALBOJE LIETUVIŠKI LAIKRAŠČIAI

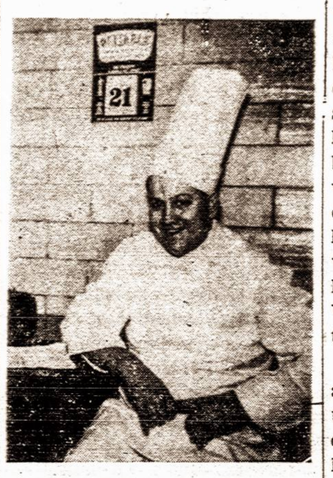

ANTANAS ŽUKAUSKAS

Grįžęs miesto vidurin, vėl galvojau kur rasti lietuvis. Ir čia nereikėjo ilgai galvoti. Jau žinoma Detroite, kad Edystone Hotel, arba, lietuviškai tariant, viešbutyje, lietuvis Antanas Žukauskas laiko restoraną ir amerikoniškai vadinamą Lounge Bar. Antanas Žukauskas Amerikoje gimęs vyras, bet jis kalba lietuviškai taip, kaip kiekvienas lietuvis, gimęs Lietuvoje. Jei kurio žodžio lietuviškai jis ir nežino, bet kurį žino, jis taria taip kaip tardavo jo miręs tėvas Vladas Žukauskas, ar jo gyvenanti motina Albina, buv. Šilinskaitė. Nemažiau lietuviškai moka ir jo žmona, gim. Roders. Jie augina du sūnus Robertą ir Sharon, jei jie taip ir nemokės gražiai lietuviškai, tai tikra, kad jie lietuviškai galvos. — Ir štai kodėl. Kai susipažinęs su Antanu ir Anele Žukauskais pasisakiau, kad esu iš lietuviško laikraščio redakcijos, Antanas tuoj pakvietė mane vakarienei, norėdamas daugiau išgirsti lietuviams rūpimais klausimais. Jis lietuviškumo klausimu op-

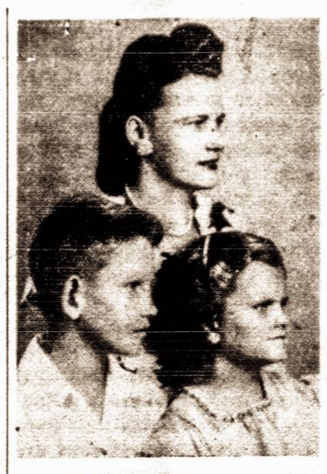

Anelė Žukauskienė ir jos vaikai

timistas. Jis sako: jei lietuviškai spausdinamų laikraščių mūsų vaikai ir nemokės skaityti, tad dar nereiškia, kad jau ir šiandien mes turime kreivai žiūrėti į lietuviškus laikraščius Amerikoje. Kai mažai kas mokės skaityti lietuviškai čia, tai pradėsime laikraščius spausdinti angliškai. Laikraščio kalba, pasak Antano Žukausko, bus angliška, bet mintis lietuviška ir toks ar tokie laikraščiai palaikys ryšį tarp likusių, kad ir mažai mokančių lietuviškai, amerikiečių lietuviškos kilmės. Taip kalbėjo Wingro, W. V. gimęs taurus lietuvis Antanas Žukauskas.

Iš West Virginijos Antanas atvyko į Detroitą prieš 25 metus. Jis dirbo įvairiose vietose, o šiandien, jau antri metai laiko viename didžiausių Detroito viešbučių restoraną ir Lounge Bar. Abiejų įstaigų metinė apyvarta siekia pusės milijono. Jų restorane ne tik gali gauti lietuviškų barščių ir mums žinomų kopūstų, bet ir lietuviškai su patarnautojoms gali kalbėti. Išsiskirdamas su Anele ir Antanu Žukauskais turėjau palinkėti jam ilgiausių metų, nes kaip tik tai buvo šio sumanaus, kad ir jauno lietuvio biznieriaus gimtadienio išvakarės.

GARSIOS ŠEIMOS ATSTOVĖ DETROITE

Čiurlionių vardas Lietuvoje ir bendrai lietuviams plačiai žinomas. Kas iš lietuvių negirdėjo M. K. Čiurlionio, didžiojo tautos menininko ir muziko? Jis sukūrė tokio gaiingo meno paveikslus, kad net susidarė tam tikra čiulioniška kūrybos mokykla. Jo vardu ir buvo pavadinta Lietuvos valstybinė meno galerija. Bet ne tik tapyboje jis garsus pasaulyje. Jo muzikos kūriniai simfonijoms nemažiau žinomi, kaip ir jo simbolinė tapyba. Ir kiti Čiurlioniai buvo žinomi Lietuvoje. Vienas jų ilgesnį laiką buvo su sisiekimo ministeriu ir buvo laikomas žymiausiu gelžinkelių ir susisiekimo žinovu Lietuvoje.

Čia, Detroite, kaip tik ir gyvena anų garsiųjų vyrų sesuo — Stephanija Čiurlionytė Douvan. Ji užima aukštą valdinę vietą, aktingai dalyvauja lietuviškame judėjime šiuo kartu ji ruošėsi atostogoms į brolio, gyv. Cleveland, Ohio vasarvietę, kur anksčiau buvo išvažiavęs jos sūnus, laivyno aviacijos atsargos leitenantas.

DETROITO LIETUVIŲ DIENOS

MARIJA SIMS

TIK TREMTINIAMS

Gelstantys medžių lapai man taip gyvai primena Lietuvą — tuos gražius rudenius, kai piemenukas jau negano galvijų, kai pagirys nurausta it skųsdamasis rudenio šalna, kai paukšteliai padange skrenda į šiltesnius kraštus. O kas dabar Lietuvoje? — vargas, baimė, sielvartas... Ir mes čia Amerikoje karčiu širdies skausmu viską žinodami, negalime ištiesti jiems savo dosnios rankos. Pik tas okupantas visa užgniaužė savo geležine ranka.

Bet mes galime pagelbėti tiems savo broliams lietuviams, kurie turėjo progos išsprukti iš raudonojo maro nagų ir šiandiena tiesia į mus savo rankas. Į ką jie ties rankas, jei ne į savo brolius laisvėje?

Artinas Kalėdos. Mes visi rūpinamės Kalėdų dovanomis. O kaip tremtiniams?

Jie neprašo jokių žibučių, ar brilijantų, — jiems duonos reikia. Siųskime maisto, apatinių baltinių ir kojinių. Šių daiktų jiems labai trūksta. Vasaros metu galėjo ir be kojinių pabūti, bet žiemai užėjus, būtinai jų reikia. Pav., vienas studentas, Paryžiaus universitete studijuojąs prekybą, rašo, kad jau tokią prapangą, kaip kojinės, buvo bepradėdąs užmiršti. Pasiųskime pakelį dar šį mėnesį. Iki nueis, bus ir Kalėdos.

Ką reiškia jūsų siuntinys lietuviams tremtiniams, paliudys vieno labai nukentėjusio lietuvio daktaro laiško ištrauka. Štai ji: "Labai labai širdingai dėkoju Jums už laišką, kuriame išreikšta tiek daug nuoširdaus jausmo ir gilios užuojautos. Neprisijimu tą viską sau, nes dabar pasauly tikrai yra daug kenčiančių žmonių, o aš jau jaučiuos visai patenkintas, nes visa, kas buvo skaudžiausia, liko praeity, ten toli, už spygliuotų vielų. Bet mane jau dina tas Jūsų mielas nuoširdumas ir atsidėjimas rūpintis kitais visai nepažįstamais ir nematytais žmonėmis, tuo tarpu, kai pas save turite tiek daug darbo ir kasdieninių rūpesčių.

Prieš porą dienų gavau Jūsų siuntinį. Kiek jame visokių dalykų pridėta, bet labiausiai aš ten jaučiu širdį ir tą mielą gražų šeimyniską rūpestingumą kruopščios moters, kuri numato viską, kas yra ar gali būti reikalinga vienišam žmogui. Tad širdingai bučiuoju tas Jūsų rūpestingas rankeles ir reiškiu gilią padėką ir pagarbą."

Ar žmogus rašytų tokius padėkos žodžius, jei jam toji pašalpa nebūtų taip labai reikalinga? O pas mane jau antras šimtas kraujasi panašių laiškų.

IŠ POMERANIJOS

Šio mėnesio pradžioje gavome laišką iš Pomeranijos lietuvių komiteto, kurie kreipėsi į Amerikos lietuvius, ypač Lietuvai Vaduoti Sąjungą, kad jų nepamirštume. Jie ligi šiol nėra gavę jokios pašalpos. Jokia lietuviška ranka jų nepasiekusi. Kiek gali Sąjunga čia padėti? Mes vietinio skyriaus nariai stengiamės išsiųsti, kiek galima maisto ir drabužių. Bet jie rašo, kad esą apie 200 žmonių. Visokio amžiaus — našlių ir našlaičių. Čia gal Bendras Amerikos Lietuvių Šalpos Fondas galėtų daugiausia padėti. Vienas kitas siuntinėlis mažai reiškia tokiam būriui žmonių. Jei tik Šalpos Fondas galėtų Pomeranijon pašalpą siųsti, privalėtų skubėti jiems į pagalbą.

Pomeranijos lietuviai susiorsiorganizavę ir turi komitetą, kuris ir kreipiasi į mus, Amerikos lietuvius.

E. ADAMS UŽEIGA
ALUS — VYNAS — LIKERIAI
941 SPRING GARDEN, PHILA. 23, PA.
Tel. Poplar 9785
Patogu sustoti važiuojant keliu N. 13

STARAHS CAFE
JONAS STARAHS, sav.
34 N. EIGHTH STREET, PHILADELPHIA, PA.
(8th and Filbert Streets)
Tel. Walnut 9437

WILLIAM PASCHALL
Vienas iš didžiausių mėsos sandėlių Philadelphijoje.
Mes pristatome mėsą ligoninėms, restoranams ir kitoms vietoms.
718 CALLOWHILL ST., PHILA. 23, PA
Telefonai:
MAIN 7626 - 7458 LOM. 0677 - 2293

WOODLAND CAFE
B. J. TRIBULAS, sav.
63rd STREET at WOODLAND AVENUE
PHILADELPHIA, PA.
Telefonai: Saratoga 9656
West 4117

NAUJA
LIETUVIŠKA UŽEIGA
ALUS — VYNAS — LIKERIAI
P. SPOKAS, sav.
kampas ALLEGHENY and CEDAR STREETS
PHILADELPHIA, PA.

GEORGE'S CAFE
Jurgis Križanauskas, sav.
VYNAS—LIKERIAI—ALUS
Lengvi Užkandžiai
274 E. MARKET STREET
WILKES-BARRE, PA.
Tel. 3-9460 — Res. Tel. 2-6387

THE TONIES' TAVERN
Antanas Scarnulis, sav.
Žuvis—Mūsų Specialybė
17 N. SHERMAN STREET
WILKES-BARRE, PA.

JULIAN'S CAFF
J. Mackūnas, sav.
Vynas, likeriai, geras alus
500 Main Street
DARBY, PA.
Tel. SAG 4278

S. BULOTA
Batai ir Vyrams Aprėdalai
NEW PHILADELPHIA, PA.
P. O. SILVER CREEK, PA.

PAUKŠČIO KRAUTUVĖ
Įvairūs Maisto Produktai
Mėsa
123 N. MAIN STREET
PITTSTON, PA.
Tel. 1611

TILLIE'S FLOWER SHOP
Teklė Dumblauskaitė, sav.
Nuotakoms bukietai, sodinimui gėlės
Laidotuvių vainikai gėlių bukietai ir palmės
1225 South 2nd Street Philadelphia, Pa.
Tel. HOWARD 8358

GUS TUNAITIS
— RESTORANAS —
3701 Old York Road
Philadelphia, Pa.

SPOKAS ELECTRIC
Amelija A. Spokas-Arbašauskaitė, sav.
G.E., Zenith, RCA, Philco ir Emerson Radio priimtuvai.
Electrolux ir General Electric geso ir elektros šaldytuvai.
Didžiausias pasirinkimas elektros lempų, įvairių dovanų.
RADIO TAISYMAS — ELEKTROS KONTRAKTAVIMAS
5021-23 Baltimore Avenue Philadelphia, Pa.

PETE'S CAFE
VYNAS — LIKERIAI — ALUS
Petras Tamulis, sav.
1801 NO. 13th STREET, PHILADELPHIA, PA
Tel. Poplar 9767

FRANKFORD & COMLY
Service Station
J. J. J. MATULIS, savininkas
Taiso automobilius ir sunkvežimius. Parduoda ir sutvarko baterijas ir padangas. Automobilius plauja, lubrikuoja.
Patogiau sustoti važiuojant keliu N. 13
6001-09 Frankford Avenue Philadelphia, Pa.
Telefonas Jefferson 9758

BACH'S
BEAUTY SALON
1200 E. Cheltenham Avenue
Philadelphia, Pa.
Tel. Delaware 7070

DAPŠIS CAFE
LIETUVIŠKA UŽEIGA
Pasirinkimui vynai, likeriai ir alus. Gardus namuose gamintas valgis.
Patogu privažiuoti iš No. Phila. ir Redding St. stočių.
1327 W. SOMERSET ST., PHILADELPHIA, PA.

LIŪDESIO VALANDOJE KREIPKITĖS
MEDARDAS UŽUMECKIS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
Šaukiamas važiuoja ir užmiesčius. Garbingai, įspūdingai ir simpatingai laidotuvėse patarnauja.
300 WHARTON ST., PHILADELPHIA 47, PA.
Telef. HOWard 1529.

JUOZAS KAVALIAUSKAS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
Licensed Penna and New Jersey
1601-03 SO. 2-nd STREET, PHILADELPHIA, PA.
Tel.: DEW 5136

CHARLES J. ROMAN
(RAMANAUSKAS)
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
1113 MT. VERNON ST., PHILADELPHIA, PA
Telefonas Poplar 4110
Moderniška laidojimo įstaiga: didelė graži koplyčia erdvi salė su baru, pakeleivingiems suteikiama nakvynė — viskas nemokamai.
Nelaimės valandą kreipkitės į mūsų įstaigą, dieną ar naktį — mes visados pasirengę jums suteikti geriausią patarnavimą.

VIENYBĖ
412 Bedford Avenue,
Brooklyn, N. Y.

LAIKU IR VIETOJE

Šį šeštadienį lietuvių delegacija tarsis su republikonų partijos vadovybe Washingtone. Tiksliau sakant, republikonų vadai tarsis su Amerikos lietuvių visuomenės veikėjais.

Kaip jau žinoma, republikonų partijos žmonės keletu atveju yra pasisakę Lietuvos reikalu palankia mums, lietuviams prasme. Šiame pasitarime, Washingtone, bus pasikeista konkrečiomis nuomonėmis tiek lietuvių veiklos republikonų partijoje, tiek lietuviams rūpimais Lietuvos politikos klausimais.

Niekam nepaslaptis, kad praeityje lietuvių kilmės piliečiai, bent jų dauguma, rėmė demokratų partijos programą. Bet karo metu Amerikos lietuvių visuomenė nusivylė demokratais ir jų vedama užsienio politika. Tiesa, oficialiai Valstybės Departamento nusistatymas Lietuvos reikalu nėra pasikeitęs. Bet diplomatinė tyla, prasidėjusi karo metu, deja, dar ir dabar užgulusi Lietuvą. Pavyzdžiui, prezidentas Trumanas atsisakė priimti ALT delegaciją, kuri, be abejonės, turėjo tikslo išreikšti Amerikos lietuvių visuomenės jausmą Lietuvos reikalu.

Kodėl prezidentas Trumanas nepriėmė lietuvių delegacijos? Ar todėl, kad jis tuo nenorėjo "erzinti" sovietų? Bet juk prezidentas Trumanas yra priėmęs žydų delegaciją, ir Palestinos klausimu yra pateikęs tokių pareiškimų, kurie labai ir labai nepatiko britams. Jeigu prezidentas nesivaržė britais, tai kodėl jisai turi varžytis sovietais?

Visa tai rodo, kad demokratų administracija su savo, dar karo metu supainiota, užsienio politika nieko gera nežada Lietuvai. Priešingai, mes drįstame įtarti, kad kur nors, kada nors, Teherane, ar Jaltoje, Lietuva, gal būt tokiu pat tylėjimu, buvo pavesta sovietams.

Štai kodėl Amerikos lietuvių visuomenė pradeda nerimauti ir ieškoti išeities iš tos politinės tylos, kurioje dabartinė administracija, ypač Valstybės Departamentas, baigia užmigdyti Lietuvos nepriklausomybės reikalą.

Štai kodėl lietuvių kilmės amerikiečiai, jau nieko gera nesitikėdami iš demokratų, savo akis pradeda kreipti į republikonus, kurie Lietuvos nepriklausomybės reikalo nežada skandinti "demokratiškoje" tyloje.

Štai kodėl lietuvių delegacija vyksta į Washingtoną tartis su republikonų partijos vadais.

Štai kodėl tie lietuviai, kurie praeityje balsavo už demokratų kandidatus, šiandien linkę remti republikonus.

Jie galvoja, kad tik pakeitus administraciją, bus galima tikėtis griežtos užsienio politikos mažųjų, ypač sovietų pavergtųjų, tautų atžvilgiu. Jie nusistatę eiti su tais, kurie nežada tylėti.

Republikonai jau dabar garsiai kalba už Lietuvos ir kitų mažųjų tautų laisvę.

Savaime aišku, kad lietuviai privalo eiti su tais, kurie sutinka ginti jų tautos laisvės reikalą. Ir jeigu republikonai tikrai nuoširdžiai gins Lietuvos reikalą, tai nebus nė vieno lietuvio, kuris rinkimuose nebalsuotų už šios partijos kandidatus.

Demokratai galės ir toliau tylėti. Netekę valdžios vairo, jie, betgi, savo tyla nebus pavojingi Amerikai, kuri šiame kare dalyvavo ne imperializmui remti, bet pavergtųjų tautų laisvei atstatyti.

Mes manome, kad lietuvių delegacijos pasitarimas su republikonų partijos vadais yra laiku ir vietoje.

Konferencija eina pirmyn, taika - atgal

(Mūsų specialaus korespondento Paryžiaus konferencijoje)

Kaip jau buvo šiose skiltyse rašyta anksčiau, paskutiniuoju metu Paryžiuje posėdžiaują Jungtinių Tautų delegatai rodo itin daug susirūpinimo, kad laiku užbaigti konferencijos darbus. Laiko tikrai liko labai mažai: šiomis dienomis visi projektai jau turi būti išsvarstyti komisijose ir pakomisijose, o prieš prasidedant UNO sesijai, turi būti galutinai baigti Luxembourg'o rūmų debatai.

Reikia neužmiršti, kad Paryžiaus konferencija nėra tikroji taikos konferencija. Joje nebus galutinai nustatytos taikos sutarčių tekstai, bet tik priimti tie "pageidavimai," kuriuos Jungt. Tautos pateiks keturiems didiesiems. Tik didieji, savo ruožtu, nutars, kokio pobūdžio sąlygos turės būti patiektos karą pralaimėjusioms tautoms taikos sutartis pasirašant, taip nori Jaltos, Potsdamo, Maskvos ir kitų konferencijų nutarimai.

Taigi, Paryžiaus konferencijos uždavinys tėra — susitarti dėl "pageidavimų" turinio. O tuos pageidavimus galima suskirstyti į tris dideles grupes: teritorialiniai (kurie liečia naujų sienų nustatymą), ekonominiai (reparacijos ir kontribucijos), ir politiniai (nuostatai, kurių pralaimėjusios valstybės turės laikytis savo viduje).

Pirmoje grupėje, teritorialiniais klausimais, konferencija jau yra pasiekusi eilės nutarimų, nežiurint, kad kai kurie tų nutarimų sukėlė labai gyvą kai kurių dalyvių protestą. Išrištas Italijos sienų su Prancūzija klausimas. Faktinai Italija turės perleisti prancūzams kai kurias siauras pasienio sritis Alpių kalnuose. Taip pat italų sąskaiton pripažintas Graikijos suverenitetas Dodekaneso salyne. Graikai šias salas valdys be jokių sąlygų, nors sovietai ir buvo bereiškią didelio noro įsirengti jose savo jūrų laivyno bazes.

Daugiausia sunkumų iki šiol sukėlė Italijos — Jugoslavijos sienų nustatymo klausimas oficialiai taip pat jau išrištas. Komisija nutarė, kad naujoji jugoslavų — italų siena turės eiti vadinamąja "prancūzų linija." Kaip atmename, prancūzų pasiūlytoji linija eina tarp jugoslavų ir anglų linijų, ir palieka Italijai priėjimą prie Trieste. Nežiūrint to nutarimo, jugoslavų delegacija jau dabar pareiškė, kad Jugoslavija niekada nepripažįstanti šio "diktato" ir, pirmoje eilėje, neatitrauksianti savo kariuomenės iš sričių, atitekusių, pagal komisijos nutarimą, Italijai.

Ekonominių klausimų grupėje padaryta labai nedaug. Kaipo svarbiausius daugiau ar mažiau išspręstus klausimus reikia paminėti Italijos reparacijų Sov. Sąjungai nustatymą, ir susitarimą dėl atlyginimo tų nuostolių, kurių alijantai galėjo turėti Balkanų šalyse, ypač Rumunijoje. Sovietai, bijodami vakarų alijantų ūkinio įsigalėjimo Balkanuose, buvo reikalavę, kad Rumunija atlygintų tik 25% padarytų nuostolių. Nors USA delegacija, priėmusi dalinio atlyginimo principą, buvo sutikusi net ir su šiuo konkrečiu sovietų reikalavimu, tačiau, britams ir prancūzams spaudžiant, priimtas prancūzų pasiūlymas —nukentėję sąjungininkai bus atlyginti 75% ribose.

Čia tik trumpai suminėti tie svarbiausieji susitarimai, kurių Paryžiaus konferencijai pavyko pasiekti beveik dviejų mėnesių bėgyje. Tačiau nereikia manyti, kad jų priėmimas vyko taip jau visai sklandžiai. Nekalbant apie nuolatinį ir itin griežtą jugoslavų priešinimąsi, kad beveik kasdien konferencijos salėse pasigirsta daugiau ar mažiau griežtų atsiliepimų, užsipuolimų ir kaltinimų. Vos tik prieš keletą dienų, pilnaties posėdyje pirmininkaująs Valstybės Sekretorius Byrnes buvo priverstas priminti jugoslavų delegacijos pirmininkui Kardelj, kad reikia laikytis tvarkos — o tai, žinoma, iššaukia gyviausius visos jugoslavų delegacijos "protestus..." Net ir visada ypatingai taktiškiems prancūzams nepavyksta kartais išvengti užsipuolimų, ką liudija dar visai neseniai, sovietų atstovo Arutunian padaryti, kartūs priekaištai prancūzų delegatui.

Galutinoj išvadoj, reikia manyti, vis dėlto Paryžiaus konferencija savo oficialųjį uždavinį atliks, ir taikos sutartys bus pasirašytos. Tikrai, tik labai svarbūs ir sunkiai numatomi įvykiai tegalėtų sutrukyti jų pasirašymą. Bet net ir tokiu atveju, net jei sutartys ir tikrai bus pasirašytos — ar tada jau tikrai taika įsigyvens žemėje?

Tuoj po Wallac'e visame pasaulyje nuskambėjo pareiškimų, anglų Sunday Times skelbia interview su Stalinu. Sovietų diktatorius iškilmingai pareiškia noris taikingai bendradarbiauti su vakarų demokratijomis ir netikįs, kad greit galėtų kilti naujas karas. Bet

Ir tikrai: drauge su taikingais žodžiais, pasaulyje jau ne vien tik skamba ginklai, bet ir dunda šūviai. Graikijoje komunistai pradeda atvirą pilietinį karą. Būtų galima laikyti tą karą tik vietinio pobūdžio neramumais, bet... kaimynams jis labai rūpi. Raudonieji jugoslavai ir albanai sunkiai tepajėgia išlaikyti neutralitetą. Graikų vyriausybė net viešai ima skelbti tokius ir panašius pranešimus: "Albanų patrulis užpuolė graikų postą Nr. 11, Konicos srityje Epire. Posto įgula privertė puolikus pasitraukti." Anglų daliniai, stovintieji Graikijoje, atydžiai seka konfliktą, ir yra pasiryžę įsikišti "tvarkos atstatymui," o Washingtonas žada tiekti ginklus graikų vyriausybe, jei pasirodytų, kad jugoslavai teikia paramą komunistų sukilėliams.

Tuo pat Irane vėl liejasi kraujas: sukilę gyventojai, su ginklu rankose reikalauja, kad iš vyriausybės būtų pašalinti ministeriai — komunistai. Sunku pasakyti, ar didžioji Irano kaimynė — Sov. Sąjunga — ilgai pajėgs ramiai stebėti tokius įvykius.

Tik porai dienų praėjus po taikingų Stalino pareiškimų, Maskva vėl pasiunčia itin griežtą notą Turkijai, reikalaudama persvarstyti Dardanelių sąsiaurių klausimą — atseit, leisti toje srityje įsigalėti sovietams. Prie notos prijungiamas atsišaukimas į turkų tautą, perskaitytas per Maskvos radiją, kuriame turkai raginami pasipriešinti "amerikiečių ir anglų imperialistiniams tikslams."

O šalia to viso, Sovietai pas save viduje vėl pradėjo plačią "valymo akciją," kurios tikslas — sustiprinti partijos įtaką ir kontrolę, susiaurinti ir visai panaikinti tą asmenišką laisvės šešėlį, kuris buvo atsiradęs karo metu.

Tokie įvykiai vyksta šalia taikingų pasikalbėjimų Paryžiuje. Kaip ateitis juos bepakreiptų, bet šiuo metu jie neleidžia laukti greito ir nuoširdaus taikos įsigalėjimo pasaulyje.

Simas Marūnas.

KAIP LIETUVA PRIEŠINOSI BOLŠEVIKINIAMS RINKIMAMS

Bolševikiniai rinkimai Lietuvoje įvyko 1946 m. vasario 10 d. Bet kaip ir kokioje nuotaikoje jie vyko, galima matyti iš žemiau dedamo Vyr. Lietuvos Atstatymo Spaudos Informacijos pranešimo:

Maskvos propaganda impozantiškai paskelbė didelį rinkimų į Aukščiausiąją ir Tautų Tautų Tarybą rinkimų laimėjimą. Kas liečia rinkimus Lietuvoje, jie buvę paskelbti 91,7% balsavusių iš visų rinkimo teisę turinčių.

Čia neverta kalbėti apie tokių bolševikinių rinkimų esmę, kuri nieko bendo neturi su laisvu, demokratiniu tautos valios pareiškimu. Rinkimų eiga ir tikrieji rezultatai pavaizduos begėdišką bolševikų melą, kuriuo maitinama vidaus ir pasaulio opinija.

Lietuviai, gerai suprasdami bolševikinių rinkimų komedijiškumą, taip pat neabejodami, kad balsavusių skaičius bus sufalsifikuotas, ryžosi parodyti savo valią, boikotuodami šią komediją. Bolševikai, gerai jausdami lietuvių nuotaikas, griebėsi priešrinkiminio teroro. Jau sausio mėn. pradžioje kaimuose siautė tūkstančiai enkavedistų, kurie suvarė gyventojus beklausinėdami apie "banditus," kartu laikė po dvi paras, kol neišgaudavo pasižadėjimo balsuoti per ateinančius rinkimus. Miestuose darbininkams ir tarnautojams buvo grasinta už nebalsavimą ne tik atleisti iš darbo ir atimti maisto korteles, bet su šeimomis ištremti į Sibirą. Į viešus mitingus žmonės nėjo. Kaimuose parapijos ribose mitingan atsilankydavo 2-3 žmonės. Miestuose uždarydavo fabrikų vartus ir įstaigų duris. Partizanų vadovybės išleido atsišaukimus, raginančius nepasiduoti terorui ir nebalsuoti.

Kiekviename valsčiuje buvo daryta po rinkimines apylinkes. Rinkimų išvakarėse į jas atvyko po 20—30 ginkluotų NKVD sargyba, kuri lauko telefonais susirišo su didesniais centrais. Plentais ir didesniais vieškeliais patruliavo tankų ir tankiečių sargybos. Iš 9 į 10 d. vasario mėn. partizanai organizuotu pasiruošimu nupiovė atskiras apylinkes jungiančius telefono laidus, išgriovė eilę tiltų, kad tankai ir tankėtės negalėtų laisvai judėti.

Naktį visas kraštas tratėjo kulkosvaidžių ir šautuvų triukšme. NKVD paleido tūkstančius šviečiančiųjų rakietų, bijodami partizanų puolimų. Beveik kas antra rinkiminė sargyba buvo partizanų apšaudyta. Iš ryto mūšis krašte nutilo. Tarytum visa Lietuva būtų apmirusi. Nei vieno žmogaus Lietuvos keliuose, net davatkos atsisakė išklausyti Šv. Mišių (tai buvo sekmadienis).

Prievarta paskirstyti asmenys į rinkimines komisijas neatvyko. Daugelis rinkiminių komisijų skirtų pirmininkų jau iš vakaro buvo areštuoti NKVD ir iš ryto prievarta atgabenti į rinkimų būstines. Iškrikus rinkėjams komisijos iš apsuptų gimnazijų buvo sunkvežimiais prievarta vežamos gimnazistės, kurios turėjo užpildyti išbėgusių komisijų sudėtį. Tai įvyko Marijampolėj, Veiveriuose, Panevėžy, Alytui ir kt. Lietuvos vietose.

Prasidėjo tylus bolševikų balsuotojų laukimas. Atskirose apylinkėse tebalsavo 2-3 žmonės! Tokie rinkimų rezultatai buvo visoje Pietų Lietuvoje (Dzūkija, Suvalkija ir dalinai Vilniaus kraštas), toks pat rezultatas buvo Biržų aps., Joniškio srityje, dalyje Panevėžio aps. Iki 10-15% balsavo Zarasų, Utenos, Ukmergės iš dalies Rokiškio apskrityse, nes ten nemažas vietinių burliokų procentas.

Miestuose (Kaune ir Vilniuje, Šiauliuose ir Klaipėdoje) iš dalies dėl lengvesnio prievartos panaudojimo, iš dalies dėl rusų infiltravimo, balsuotojų skaičius buvo apie 50%. Vilniuje balsuotojų skaičius siekė 70-75%, betgi Vilniuje vien civilinių rusų, naujai atvežtų yra apie 50,000. Kaune ir Vilniuje net tris kartus NKVD ėjo per butus ir varė žmones balsuoti.

Absaliutus balsuotojų procentas visame krašte, miestų ir kaimų, sudarė 12-15%. Jų dauguma sudarė prievarta suvaryti. Likusius rusai ir vietinis kriminalinis elementas, sudarantis "tarybinio aktyvo" pagrindą.

Vakar, šiandien ir rytoj

V. TYSLIAVIENĖ

ALT SUVAŽIAVIMO ATBALSIAI

Prieš pora savaičių Washingtone įvyko Amerikos Lietuvių Tarybos suvažiavimas. Tas ALT suvažiavimas Washingtone viešai nebuvo skelbiamas, bet pavieniai nariai pašnabždomis tvirtino, kad tai būsias "istorinis įvykis" ir kad suvažiavimo reultatais bus nustebinta Amerikos lietuvių visuomenė.

Savo nutarimais ALT reikia pripažinti, visus nustebino. Tuo metu, kai Balfas ruošiasi sukelti keletą šimtų tūkstančių dolerių šelpimo reikalams, tai ALT paskelbė, kad Lietuvai vaduoti reikalinga ketvirtadalis milijono dolerių. Iš iki šiol surinktų 65,000 dol. beveik viskas išmokėta Informacijų Centrui palaikyti, todėl Lietuvos vadavimo reikalams mažai kas teliko.

Bet biudžeto apskaičiavimas nebuvo vienintelis suvažiavimo tikslas, kuriuo ALT tikėjosi nustebinti Amerikos lietuvius. Tą darbą ALT valdyba juk galėjo atlikti ir Chicagoje.

Didžiausia "atrakcija" turėjo būti audiencija pas prezidentą Trumaną. Sakoma, kad ir valanda buvo nustatyta ALT delegacijai priimti, bet, deja, paskutinę minutę prezidentas Trumanas audienciją atšaukė.

KADĖL TRUMANAS JŲ NEPRIĖMĖ?

Kodėl Trumanas nepriėmė ALT delegacijos net po to, kai ir laikas buvo nustatytas?

Prezidentas Trumanas, tiesa, dažnai linkęs savo nuomonę keisti. Tą faktą geriausiai įrodė įvykis su Prekybos Departamento sekretorium Henry Wallace, kuris galų gale buvo priverstas rezignuoti. Bet visa tai įvyko per nesusipratimą ir reikalas baigėsi gerai. Kas kita su audiencijomis, kurios apsvarstomos ir nustatomos iš anksto. Jos dažniausiai atšaukiamos dėl kokių nors nepaprastų priežasčių, ir tai dažniausiai nulemia Baltųjų Rūmų slaptoji tarnyba, kuri visuomet atsargiai ištiria kiekvieną asmenį, norintį pamatyti JAV prezidentą. Dėl to ir delegacijos, turinčios audienciją su prezidentu, savo atstovų vardus turi įteikti iš anksto, kad slaptoji tarnyba turėtų laiko juos ištirti.

Negali būti abejonės, kad Amerikos lietuvių nesantaika buvo pati svarbiausia priežastis, dėl kurios prez. Trumanas nepriėmė ALT delegacijos. Gal būt lietuvių organizacijų veikla jam visai nežinoma, bet su mūsų veikimu labai berai susipažinusi Baltųjų Rūmų slaptoji tarnyba ir, žinoma, prezidento sekretoriatas.

EUROPIEČIAI IR BALF SEIMAS

BALF seimui artinantis iš Europos gauta rezoliucija, kurią vertėtų pasvarstyti kiekvienam delegatui, vykstančiam į seimą. Rezoliucija buvo priimta viename tremtinių suvažiavime, bet delegatų vardai, anot laiško autoriaus, "dėl žinomų priežasčių neskebtini. Štai toji rezoliucija:

"Lietuviai — išeiviai, staiga apleidę tėvynę, palikę ten visą turtą, išsinešė tačiau savo garbės pajautimą ir jie nesileis traktuojami vaikais ar vergais:

a) Kadangi JAV yra įsikūręs BALF-as, remiamas visų mūsų tautiečių aukomis;

b) Kadangi BALF-as yra integrali American War Fund-o dalis;

c) Kadangi generalinis BALF-o įgaliotinis kun. Končius, atvykęs Europon, nesugebėjo tinkamai sutvarkyti lietuvių-išeivių šelpimo reikalų;

d) Kadangi kun. Končius, sauvaliaudamas, įnesė dar didesnę netvarką ir suirutę mūsų išeivių šelpime, nei kiek nepatenkinęs nuskriaustųjų — nesušelptųjų;

e) Kadangi kun. Končius, remdamasis vien savo nuožiūra, paskyrė BALF-o įgaliotiniais nevisur tinkamus asmenis, nepaisydamas teikiamų patarimų ir įspėjimų;

f) Kadangi buvusieji ir dabartiniai BALF-o įgaliotiniai veikė ir tebeveikia be jokios kontrolės bei priežiūros iš visuomenės pusės, vadovaudamiesi vien jų nuožiūra bei fantazija;

g) Kadangi kun. Končius švaistė, be atodairos važinėdamas po Europą BALF-o lėšas;

MES REIKALAUJAME:

1. Kad BALF-o Seimas išrinktų Kontrolės Komisiją, kuri patikrintų kun. Končiaus padarytas išlaidas ir viešai paskelbtų spaudoje;

2.) Kad prie kiekvieno BALF-o įgaliotinio Europoje būtų įsteigta Kontrolės Komisija, mažiausiai iš trijų asmenų, nepriklausančių prie įgaliotinių gengės;

3. Kontrolės Komisija turėtų teisę kas mėnuo kontroliuoti įgaliotinio veiklą ir turėtų veto teisę, netiksliai ar nesąžiningai naudojant BALF-o lėšas;

4. Kad Kontrolės Komisija turėtų teisę patikrinti knygas ir veiklą pirma buvusių BALF įgaliotinių.

Šiuos nutarimus patiekti Visuotinam BALF o Seimui — JAV 18 X., prašant paskutinių — 1, 2, 3, ir 4 reikalavimų išpildymo, priešingu atveju kreiptis į JAV. War Relief Fundą."

AMERIKOS DELEGACIJA PARYŽIAUS KONFERENCIJOJ

Paryžiaus "taikos konferencija," kuri prasidėjo liepos 29 d., buvo Užsienio Ministerių Tarybos sukviesta. Tą tarybą sudaro JAV, Anglijos, Sovietų Rusijos, Prancūzijos ir Kinijos ministeriai.

Jungtinių Valstybių delegacija konferencijoje, suprantama, yra viena iš svarbiausių. Ją sudaro apie 100 politinių, ekonominių, militarinių ir legalių reikalų žinovų arba ekspertų. Jos priešakyje stovi Valstybės Sekretorius Byrnes. Jis yra buvęs prezidento Roosevelto patarėjas,

Du svarbiausi sekretoriaus Byrnes padėjėjai yra senatorius Connaly iš Texas ir senatorius Vandenberg iš Michigan. Pirmasis yra demokratas ir Senato užsienio reikalų komisijos pirmininkas, o antrasis — republikonas ir taip pat Senato užsienio komisijos narys.

Sekretoriaus Byrnes pavaduotojas yra Clement Dunn, neseniai paskirtas ambasadorium Italijoje. Dunn diplomatinėje tarnyboje yra nuo 1919 m. Per

Vyriausias patarėjas Paryžiaus konferencijoje yra Benjamin Cohen, kuris tas pačias pareigas ėjo Užsienio Ministerių pasitarimuose Paryžiuje, Maskvoje ir Londone.

Specialus patarėjas ekonominiais reikalais yra William J. Clayton.

Specialūs Byrnes patarėjai politiniais reikalais yra Jefferson Caffery, dabartinis JAV ambasadorius Prancūzijoje. Jis yra buvęs ambasadorius Brazilijoje, Kuboje ir Kolombijoje.

JAV delegacijoje, be to, yra militarinių ekspertų štabas.

KUR PABALTIJO DIPLOMATAI?

Kas tik skaito laikraščius — ir supranta ką skaito — žino, kad prieš keletą savaičių estų sovietų delegatas išreiškė džiaugsmą Paryžiaus konferencijoje, girdamas ir keldamas į padanges sovietų tvarką Estijoj ir tenai sovietų įvestą "demokratiją." Paryžiaus konferencijoje, sako, esama taipgi sovietų delegatų iš Latvijos ir Lietuvos "socialistinių sovietų respublikų." Vadinas, Stalinas toms valstybėms pripažįsta nepriklausomybės teises. Nepaisant kad didžiosios ir mažesnės valstybės "socialistinių sovietų respublikų" nepripažįsta, visgi Estijos delegatas turėjo drąsos savo įsitikinimus viešai pareikšti.

Ginčytis su Estų sovietų delegatu neverta, nes šiomis dienomis įvyko dalykai, kurie savaime viską, ką estų delegatas Paryžiuje pasakė, į dumblą sumynė. Mes čia Amerikoje turime įrodymų, kad Estijoj sovietų tvarka nevisiems patinka. Kas neskaitė apie tai, kaip neseniai atplaukė mažyčiais laiveliais iš Estijos net po keliolika žmonių, kurie dabar yra čia Amerikoje? Šitie ūrąsus jūreiviai, plaukdami per Atlantą, iškentėjo neapsakomas kančias ir vargus tiktai todėl, kad jiems sovietų "demokratija" ir jos "laisvė" įgriso iki gyvo kaulo. Tie žmonės prašosi, kad juos čia įleistų ir duotų jiems teisę apsigyventi, nes grįsti į rojų nenori.

Kur teisybė — ar estų delegato Paryžiuje, kuris neatsižiaugia sovietų demokratijos laisve, ar tų, kurie (mums nei neįsivaizduojamomis sunkenybėmis ir kančiomis, perplaukė Atlantą tiktai todėl, kad galėtų sovietų "demokratijos" ir "laisvės" atsikratyti, nes tas jungas jau nepakeliamas.

Jeigu kitų valstybių nepripažįstamam estų delegatui buvo duotas balsas Paryžiaus konferencijoj, tai kodėl tiems nuo sovietų pabėgusiems estams nepakeiti savo balso Jungtinių Tautų Saugumo Taryboj, New Yorke? Argi estų sovietų delegatas turi daugiau teisės, negu tie tikri Estijos piliečiai, kuriems pasisekė iš sovietų "rojaus" išsprukti?

Pabaltijo valstybės juk dar turi čionai savo akredituotus diplomatus, — ar tai ne jų pareiga būtų tuo reikalu rūpintis? Mano supratimu, jie turi labai gerą bylą, kurią išmintingai vedant galima būtų daug ko atsiekti. Būtų galima parodyti nors mažą dalelę to, kas už geležinės uždangos darosi. Pats mandagumas reikalauja, kad Pabaltijo diplomatai nors kuo prie to reikalo prisidėtų. Kaip ten nebūtų, jie savo žmonėms yra skolingi — už tą užlaikymą, kuriuo ir po šiai dienai džiaugiasi. Be išaldytų pinigų gal nei vieno iš diplomatų nebūtų likę.

Kazys Pilėnas.

PS. Nepamiršti reikėtų ir tos aplinkybės, kad iki šiolei Pabaltijos valstybėse joks plebiscitas dar neįvyko. K. P.

Nemirtingoji mūsų sesuo - demagogija

Balsai ir atbalsiai dėl straipsnio apie V. Krėvę

Rašo ANTANAS VALKINIŠKIS

(Tęsinys)

Štai keisčiausias kurijozas. Kun. Yla reiškė žodžiu, o dabar per laikraštį savo pasipiktinimą, dėl savo kartėlio apie Krėvę, o rašo ilgą straipsnį apie... Starkų, kur sako, kad reikėtų knygos. Gi Vienybė apie Krėvę išspausdino visą knygą, nes tai buvo verta, o kun. Yla tai vadina "straipsnis..." Kun. Ylai, aišku, valia turėti savas nuomones ir reikšti savo pasipiktinimus, kaip ir kitiems nusistebėjimą dėl jo metodų.

Kun. Yla nepateikia nė vieno savo argumento, nepaduoda nė vieno naujo fakto, neatidaro nė vieno Vienybės rašytojo "prasimanymo," — bet pasipiktinimą visur reiškia!.. Įdomus žmogus. Kad Vienybės autorius per keletą tęsinių kalbėjo apie Krėvę, kaip vieną iš pačių stipriausių mūsų rašytojų ir jam negailėjo komplimentų, net jo raštus panagrinėdamas, — tai to Yla, matyt, negirdėjo ir todėl su savo protestu smarkiai pasivėlavo. Stojo į kovą su vėjo malūnais.

Jei jis reiškė pasipiktinimą dėl Krėvės nelaimingo politinio kelio aprašymo ir Dekanozovo "liaudies vyriausybės" epizodų vaizdavimo, dėl Krėvės parašo po "liaudies seimo" įstatymais, — tai aš dar kartą stebiuosi Ylos pasipiktinimo politine prasme. Jei kun. Yla yra diametraliai priešingos nuomonės dėl tų įvykių, tai šiandien jis gali ramiai repatrijuoti į tarybinę Lietuvą atlikinėti savo pastorališkų pareigų.

Taurių lietuvių yra daug. Bet gal dar Yla neuždraus kitiems nagrinėti politines mūsų tautos ir valstybės dramas ir daryti išvadas iš patyrimų bei faktų analizės, kaip jam niekas nedraudžia nagrinėti religinių klausimų ir nereiškia pasipiktinimo dėl jo mediciniškų samprotavimų tame pat straipsnyje. Gi politinių klaidų daro ne tik taurieji, bet net ir šventieji.

Kal kam kun. Ylos autoritetas yra toks didelis, kad vien jo pasipiktinimo pareiškimo užtenka. Betgi man ir turbūt ne man vienam jo autoritetas literatūriniais ir politiniais klausimais tol bus lygus nuliui, kol jis nepateiks įtikinamų argumentų ir faktų, kad tezės apie lietuviško kultūrbolševizmo vaidmenį buvo melagingos ir nepagrįstos. Pagaliau, aš manau, kad man pabėgėliui, Krėvė pabėgėlis šiandien yra tapęs daug artimesnis, nežiūrint buvusių ginčų, negu tam bukam jėzuitizmui, su kuriuo jį katalikai "gina"...

KITAS AUTORITETAS

Ko jau ko, bet autoritetų ir dar daugiau autoretingo tono mums tikrai netrūksta. Spėčiau, kad tą visą Amerikos muziką diriguoja pats A. Vaičiulaitis, pirmas paskelbęs savo pasipiktinimą dėl Vienybės "dumblinimų" ir kaip pavyzdį tarpe kitų katalikų įtraukęs ir Krėvę.

Amerikos 23 numeryje jis visiškai panašiu metodu išdrožė savo tvirtinimus, kad Vienybė dumblina Krėvę. Jis taip pat nepareiškė nė vieno faktelio, nei principinio Vienybės rašinio apie Krėvę atitaisymo ar sukritikavimo. Politinę kritiką jis pavadino "dumblinimu," — ir baigta. Prikalbėjęs banalynių, dėl kurių niekas nesiginčyja, pats lietuviškos tragedijos metais nė Lietuvoje nebuvęs,—jis turbūt mano, kad užteks jo nuomonės pareiškimo, ir kiekviena kritika pavirs į "dumblą."

Įdomu stebėti šį buką įžūlumą dėl ateitininkų partinės garbės, bet tai kitas manęs nedomintis klausimas. Iš viso su žmogumi, kuris negali pateikti jokio konkretaus įrodymo ir kurio galvoje atrodo daug kas yra susimaišę, — niekas juk nė neprašo iš esmės ginčytis. Aš gi pats kiek susvyravau ir dėl literatūrinio Vaičiulaičio autoriteto, kai pamačiau, kad tame pat savo partinių draugų apologijos straipsnyje jis tikrai nebesugeba išskirti papraščiausios V. Alanto humoreskos, o laiko ją — reporterio korespondencija iš stovyklos...

O labai gaila, jeigu Amerika per kelis metus iš Vaičiulaičio, šiaipjau neblogo rašytojo, bus padariusi tokį nebesugraibantį ir tokį naiviai "autoritetingą" žurnalistą. Gal ir ne veltui jis pernai rašė apie.. kultūrinį susmukimą.

SLAPIVARDŽIŲ SMERKĖJAM

Betgi tipingiausia Amerikos tulžies akcija prieš kažkodėl nepatinkančius ir dar nieko blogo nepadariusius asmenis yra dar viena Vienybės rašinio kritika, pavadinta — "Juodoji rinka" (31 num.).

Rašinys apie Krėvę ten pavadintas — mūsų visuomeninio gyvenimo juodoji rinka. Dėl pavadinimo nieko prieš negalima turėti, ypač jei parodoma nors truputis humoro. Bet čia pragiedama vėl kitais ir taip pat netiesioginiais "argumentais." Mat, J. V., kuris "prikiša" šį ir tą Krėvei, esąs ir pats ne "be nuodėmės." Vadinasi, Amerikos bendradarbis tą autorių, tą J. V. slapivardį pažįsta... Gi jis, kaip žinome, savo rašiny Krėvės dekanozovišką perijodą stačiai pavadino kvislingumu, lavalizmu ir gretino su valstybės išdavimo atsakomybe. Tokia buvo pagrindinė rašinio tezė arba, jeigu norite, "kaltinimas." Ar šiuo atžvilgiu ir J. V. yra ne nuodėmės, ar jis irgi yra panašius aktus atlikęs? Tokią mintį Amerika perša. Gal galėtų įrodyti, nes, juk jai slapivardžių (žinoma, kitų, o ne savo) saugojimas nieko nereiškia. Vaičiulaitis, saugiai Amerikoj sėdėdamas, to net reikalauja iš gyvenančių Europoje, nesvarbu kokiom sąlygom...

Tame pat straipsnyje pabrėžiama, kad visi panašūs dalykai amerikiečiams neįdomūs ir net nereikalingi žinoti. Kad neįdomūs, tai sunku priešingai įrodinėti, — galbūt. Bet kad ne reikalingi nė žinoti, — tai jau kitas klausimas. Aš manau, kad kai kurie mūsų tautos ir valstybės tragedijos aktai ir faktai, kai kurių asmenų vienoks ar kitoks vaidmuo, paklydimai ir pasitarimai, klaidos ir tiesūs keliai, pražūtinga politinė taktika, jos kilmė, priežastys, kitų priemonių ieškojimai ir daug kas kita — yra žinotini ir svarstytini. Aš nelaikyčiau lietuvių amerikiečių kokiais naiviais ir žioplais mainieriais, kuriems užtenka tik sentimentalius pliauškalus, kad juos sugraudenti ir gal daugiau dolerių išvylioti. Aš manau, kad Amerikos lietuvis taip pat turi teisę žinoti ne tik apie berželį svyrūnėli ir limonadinį patriotizmą, bet ir tai, kur mūsų tautai skaudėjo ir skauda. Ir aš taip pat manau, kad tada jis bus dar sąmoningesnis lietuvis, dar daugiau naudos padarys, kai jis tiksliai ir realiai orijentuosis apie visą, kas lietuviška, o nebus mulkinamas balzamuotomis numijomis, kada praktiškos grupelės fabrikuoja savo "didybes," maskuoja ir falšyvina gyvenimą, sau nepatinkantį dumblina, o jų partijos draugo veiksmų pakritikavimą apšaukia "dumblu" ir t. t. Sveikinu Vienybę, kai ji mėgina atsistoti aukščiau partijų, ieško naujų kelių. Žinoma, ji dėl to susilauks daug pamazgų, nes kaikurios partijos turi savo nepaliečiamus popiežiukus ir absoliučiai nepakenčia, jei kas jų "neklaidingumo" negali pripažinti. Vienybė kartais tai išdrįsta, — ir todėl ją sveikinu. Per tai surasime vis geresnius kelius į ateitį. Ir tik per laisvą kritiką surandama daugiausia tiesos. Suklysti galime visi, tik bukai neužsispirkime klaidoje...

Rašinį apie Krėvę Amerika vadina neobjektyviu, reiškia — šališku ir melagingu. Ji pati neatitaiso nė vieno fakto ir nepaduoda naujų, ji postringauja pašaliais, prigalvoja dešimtis epitetų Vienybei ir jos bendradarbiams, — ji, vadinasi, "objektyvi..." Stačiai linksma tokius dalykus skaityti.

Tas Amerikos bendradarbis toliau išvedžioja, jog J. V. prieš karą davinėjęs Krėvei išmintingus patarimus, bet šis jų neklausęs... Aš, Valkiniškis, niekad nesu davęs. Krėvei patarimų, o tik plačiai kritikavęs jo redaguotą žurnalą Literatūrą ir kultūrbolševikinę liniją. Vienybės rašinyje irgi tiek pat pasakyta, niekur neužsiminta apie jokius "patarimus." Taip, yra ir tiesos: — Krėvė tos kritikos tada nepaklausė, visiškai su ja nesiskaitė ir, atėjus progai, nuėjo į Dekanozovo Pozdniakovo "vyriausybę" net ministru pirmininku. Ir netrukus atsidūrė baloje, — tai tiesa. Deja, liūdna tiesa...

Tad ko Amerikos bendradarbis ironizuoja? Ar jis gailisi, kad per maža mūsiškių ištiko toks likimas? Jis yra didelis žinovas: jis duoda suprasti, jog J. V. ir A. Valkiniškį jis laiko tuo pačiu asmeniu, kuris baisiai giriasi ir t.t. Man įdomu tai, kad istorija kartojasi.

(Bus daugiau)

Poezija

Į KĄ RANKAS IŠTIESTI...

Apleido mane noras ir kurti ir svajoti,
apleido mane noras gyventi amžinai,
bedugnė prarajinga, tu, neviltie besoti,
nuo juodo tavo kapo argi apgins sparnai?

Man saulė nebe saulė, tėvynė nebe laimė,
kelionėj tamsią naktį užgęso žiburys.
Ir siaučia slogios mintys, ir slėgia širdį baimė,
ir stingdo kraują gyslos negyvasis šiaurys.

Štai kyla sunkūs dūmai viršum šventyklų mūrų.
Štai veržias iš po žemės jau pragaro ugnis.
Ir sūnui palaidūnui nebėra tėvo durų.
Ir geras piemenėlis avių nebeganys.

Į ką rankas ištiesti — nebėra juk dangaus
Į kur, į kur nubėgti — visur kančių aidai!
Ir žodžiai amžinieji — tik juokas iš žmogaus.
Ir amžinos dievybės — tik pasakų vardai.

Kastys Gliauda

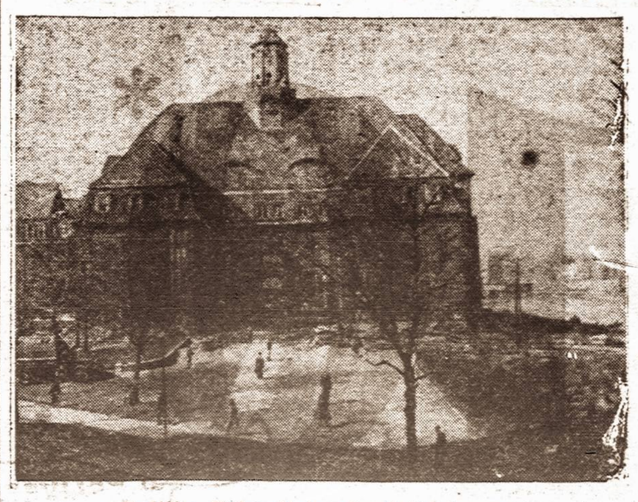

Baltijos Universiteto rūmai Hamburge

Baltijos Univesitete (Hamburge) salėje, studentai renkasi prieš paskaitas.

TSUŠIMA ARBA RUSŲ LAIVYNO TRAGEDIJA KARE SU JAPONAIS

Nemažas mūsų būrelis Amerikon atbėgo, norėdami išvengti rusų japonų karo ir tarnybos rusų kariuomenėje. Bet buvo ir tokių, kurie tą karą matė, jame dalyvavo, buvo sužeisti, ar pateko nelaisvėn ir tik vėliau Amerikon atvyko. Amerikos lietuvių nuotaika (ypač dr. Šliūpo) tada buvo aiškiai priešrusiška. Tautos pojūtis jiems kuždėjo — Lietuvos laisvė glūdi rusų valstybinės galios sutrupinime.

Vienu skaudžiausių smūgių rusams buvo karo laivų kovaties Tsušima. Nėra abejonės, čia dalyvavo lietuvių jūrininkų rusų pusėje. Vieni sutiko mirtį japonų jūrų bangose, kiti liko gyvi įvykiams papasakoti.

Kai buvo pranešta rusų laivyno pasirodymas, japonų admirolas Togo telegrafavo į Tokio, kad tuojau plauksias priešą sutikti ir jį paskandinti. Taip japonų, taip rusų admirolai buvo tiek gabūs, kad veik iki paskutinės pėdos nuskaičiavo, kur neišvengiamai reikia susitikti ir mūšį pradėti. Tokiu būdu vienas kito staiga neužklupo. Bet kaip visada, karo dalykuose net geriausiai pasiruošę daro klaidų. Pav., karalius Jogaila Žalgirio mūšyje perilgai meldėsi. Togo klydo, netaip suprasdamas rusų laivyno sudėtį ir išsirikiavimą. Rusų admirolas Rožestvenskis padarė taktinę klaidą su savo vyriausiu laivu. Ta klaida ir japonų laivyno didesnis greitumas laiku išgelbėjo admirolą Togo. Mūšis galėjo visai kitaip virsti.

Japonai rusus pastebėjo 5 valandą ryto ir juos pradėjo sekti pirma vienu skraiduoliu, paskui kitu, o galiausiai — net penkiais laivais. Rusų patrankininkai norėjo šauti, bet admirolas draudė. Jūrą sūpo rūkas ir už dviejų mylių nebuvo matoma. Rusų admirolas įsakė pakeisti rikiuotę viena išilga laivų linija, ir japonai ilgai šito fakto nežinojo. Persigrupuojant, rusų patrankininkai labai nervavosi, ir vienas iš laivo Orel (Erelis) nebesusilaikė ir paleido šūvį. Rūke kiti rusai pamanė, kad šauta iš admirolo laivo. Tokiu būdu pirmas Tsušima kovos be įsakymo paleistas šūvis sukėlė smarkų šaudymą, ir japonai pabėgo, bet nuo admirolo laivo Suvorovo buvo tuojau įsakyta liautis ir amunicijos neeikvoti.

Buvo lygiai pietūs. Rusams leista valgyti, o karininkai, susirinkę, išgėrė šampano už caro sveikatą, nes tą dieną suėjo jo karūnavimo sukaktis. Japonų pusėje karininkai gėrė už savo karaliaus sveikatą, nes buvo jo gimtadienis. Po valgio barzdoti šventikai apvaikštinėjo laivus, krapydami švęstą vandenį ir kalbėdami maldas. Tai buvo jų pareiga.

Rusai laukė pasirodant viso japonų laivyno, bet pasirodė tik tie patys laivai, kuriuos pirmiau nuvijo. Tik šį kartą juos lydėjo minosvaidžių grupė. Rožestvenskis manė, jie pradės svaidyti po jūrą plaukiojančias minas, tokiu būdu nusprendė juos vaikyti. Išsklaidžius, jis norėjo kad rusų laivai vėl sugrįžtų į seną vienos linijos rikiuotę, bet vienas rusų laivas įsakymo nesuprato, kiti, pastebėję jo manevrą, pamanė, jog jie tikrai nesupratę admirolo. Tokiu būdu rusų laivai vėl susigrupavo į dvi linijas, kas prieš mūšį pavojinga, nes reiškė, kad kovoje tik pusė laivų tegalės dalyvauti. Admirolas įsakė tuojau persigrupuoti kaip reikia, bet tai vykdant, pasirodė visas japonų laivynas.

Japonų admirolas Togo, pirmais pranešimais pasiremdamas, manė, kad rusai vis dar plaukia dviemis linijomis, nes rūkas siėpė tikrąją padėtį. Pajutęs rusų tikrąją rikiuotę, Togo padarė labai rizikingą posukį, kurio metu, per 15 minučių, visi jo laivai turėjo plaukti per vieną ir tą pačią vietą. Jei rusams būtų pavykę ton vieton tuo metu sukrauti stiprią savo galingiausių laivų ugnį — japonų laivynas būtų buvęs sunaikintas.

Bet to neįvyko. Patys rusai dar nebuvo baigę savo manevrą, norėdami sustoti į vieną liniją, nukreiptą prieš priešą. Kai kurie laivai stovėjo už kitų ir negalėjo šauti, nes tuo atveju pataikytų į savuosius. Japonams pavyko prašmugeliuoti keturis savo laivus pro kalbamą tašką, veik be nuostolių. Kova tada prasidėjo iš tikrųjų. Dvidešimts keturios jūrų meškos pradėjo savo staugimą, bet rusų laivą Osliabia šaudė šeši japonų laivai. Mūšis prasidėjo antrą valandą po pietų.

Japonai vartojo naujus šovinius, kurie palikdavo aitrių ir plaučius ėdančių dūmų. Rusai dar niekad nebuvo gavę nuodingų dujų mūšiuose ir todėl tapo sudemoralizuoti. Be to, rusai vartojo geresnį, be dūmų, paraką, bet nematė savo šaudymo pedsakų. Tokiu būdu jie manė, kad jų šaudymas netikęs, nors japonams tikrenybėje vidurius plaišė. Japonų šoviniai gi paleisdavo dūmų ir ugnies debesius. Be to, japonų laivai

Po valandos smarkiausio šaudymo, japonai laimėjo mūšį, bet rusai dar nebuvo nugalėti. Osliabia buvo priverstas pasitraukti, bet admirolo laivas Suvorovas kovojo dar keturias valandas, smarkiausios japonų ugnies plakamas. Faktinai, kovojo iki septintos valandos vakaro, apšaudytas visų japonų laivų ir galiausiai nuskandintas trijų torpedų. Laive beliko tik viena veikianti patranka— ir ta šaudė iki paskutinės valandos. Admirolo laivas admiroliškai nuskendo. Jo vadas buvo sužeistas į galvą, į petį, į koją ir į nugarą. Netekęs sąmonės, jį nukėlė į kitą laivą.

Rusai Tsušimos mūšį pralaimėjo, bet nelaimės valandoje visos tos tautos, kurios sudarė rusų imperiją ir kurių sūnūs tarnavo šiame "rusų" laivyne, parodė nuostabios drąsos žymių. Mirti pasmerkti, jie mirė kaip vyrai, kovodami iki galo. Japonai, kaip mašina, naikino vieną vado laivą po kito — po Suvorovo nuskandintą Aleksandras Tretysis, po šio atėjo eilė, paskutiniam šaudančiam Borodino. Aleksandre niekas neišsigelbėjo, Borodine — vienas.

Borodinui pasineriant į bangas, saulė leidosi vakaruose ir jos rausvi spinduliai švietė tiesiai japonams į akis, trukdydami patrankų taikymą ir šaudymą. Rodos, pats dangus išsikišo, norėdamas sustabdyti mašinį japonų siutimą. Rožestvenskis atgavo sąmonę trumpai valandėlei ir paklausė, ar išsigelbėjo kas nors Suvorove. Atsakyta — tik dvidešimts. Jis pasiuntė torpedininką ieškoti likusių, bet nieko nerasta —nei laivo, nei žmonių.

Kitą dieną japonai pabaigė savo darbą su rusų laivynu. Tsušimo dėmę rusai dar nenuplovė, nes Japonijos jūrų galią parbloškė Amerika, kuri sutrupino ir japonų saužemio jėgas.

Dostojevskis lietuvių kilmės

Europoje leidžiamas lietuvių laikraštis Naujasis Gyvenimas perspausdino ištrauką iš Dostojevskio dukters Aimės Dostojevski parašytos biografijos apie savo tėvą.

Vienoje vietoje ji rašo:

"Nusistebėjimo vertas dalykas, kad visi biografai mano tėvą laiko rusu ir tai dar pačiu rusiškiausiu iš visų rusų. Tikrumoje, Teodoras Dostojevskis yra rusas tik iš savo motinos pusės. Iš tėvo gi pusės jo šeima yra lietuviško kilimo."

Nori atgaivinti Lietuvos Atstatymo b-vės bylą

Vienas žinomas advokatas kreipėsi į Kazį Pilėną, prašydamas jį patyrinėti kai kuriuos reikalus, susijusius su buvusios Lietuvos Atstatymo Bendrovės byla. Bet Pilėnas atsisakė, neturįs "detektyvo laisnio." Todėl tas advokatas Pilėnui taip rašo:

"Pagalba, kurios aš iš Tamstos norėjau gauti, nereikalauja detektyvo laisnio. Trumpai: Ar Tamsta esi kokiais nors draugiškais, politiniais ect., ryšiais susirišęs su Lietuvos Atstatymo Bendrovės raketieriais, kurie bendrovę likvidavo ir likusius, apie $20,000 suvalgė?"

Kiek man žinoma, Pilėnas atsisakė tam advokatui padėti. Kai dėl pačios Lietuvos Atstatymo Bendrovės bylos, tai Kazys Pilėnas vienam veikėjui, tarp kita ko, šitaip parašė:

"Kaip atsimenu, tai byla buvo užvesta tik todėl, kad Atstatymo Bendrovėj atsirado apie $29,000, kuriuos iš Lietuvos kokiu ten būdu pargabeno Jonas Budrys, Lietuvos Konsulas New Yorke. Konsulas tuos pinigus įdavė Atstatymo Bendrovės viršininkams ir tuo žygiu sukėlė didžiausią lermą lietuvių advokatų tarpe. Advokatams rūpėjo pasipelnyti. Tik jiems tai nepavyko: bylą pralošė. Bet bylai pasibaigus ir iždas ištuštėjo. Velionis Strimaitis man sakė, kad, bylai pasibaigus, buvę $1.36 nedatekliaus."

Žodžiu, ten, kur buvo 29,000 dolerių, dabar — didelė skylė. Ar tas gudrus advokatas iš tikrųjų kiš savo ranką į tokią skylę, iš kurios nieko negalima ištraukti, tai jau, žinoma, kitas klausimas. T.

IEŠKOMI

Lauraitis Jonas, kilęs ar turėjęs giminių Seiminiškiuose.

Leščinskas Jonas ir Leščinskas Stasys, kilę nuo Pilviškių.

Mackevičius iš Želvos val., Ukmergės aps.

Mackevičius Kazys, kilęs iš Kalviškių k., Dukšto val. Zarasų aps.

Makauskienė Veronika, kilusi iš Vartų k. Bartininkų val., Vilkaviškio aps., gyv. Brooklyn.

Matakaitė, iš Šiaulėnų, Šiaulių aps.

Matukaitytė Ona, ištek. pavardė nežinoma, kil. iš Bartininkų val., Vilkaviškio aps., gy Worcester, Mass.

Menz John gyv. New Yorke.

Mickevičius Bronius, Kazimieras, Vladas, Marija ir Stanislova, gimę Amerikoje, lankėsi Lietuvoje ir vėl grįžo Amerikon.

Mickevičienė Steigvilaitė Ona duktė Andriaus, iš Švaikščių k. Batakių val., Tauragės aps., ištekėjusi už Antano Mickaus.

Miniukas Valerijonas, iš Rygos, giminės prašomi atsiliepti.

Naučikienė Ritkoraičiūtė Ona, sesuo Ievos.

Papiejienė Mačiulaitytė Marcėlė, iš Kidulių val., Šakių aps.

Paulauskas nuo Gardžių, Kretingos aps.

Petrulis Leonardas, gyv. Chicagoje, kur turi anglių prekybą.

Riktoraitis Jonas, Magdė ir Konstancija, brolis ir sesuo Ievos Riktoraičiūtės Černauskienės.

Ruktuskienė — Juosapaitytė Liudvina, ir vyras, kilusi iš Levaniškių k., Raguvos val.

Samkus Stasys, iš Betygalos val., Raseinių aps.

Sarakauskas Julius, gyv. Carbondale, Pa., Pike St.

Schwandt Adolf, iš Šilsuodžių ir vyras Papiejus Kazimieras iš Palangos, gyv. Chicagoje.

Šeštokas Antanas ar Juozas, trumpai lankęsis Lietuvoje, kur jo tėvas dirbo prie geležinkelio.

Šlaičiūnienė Stonytė. Alice ir vyras Jurgis Šlaičiūnas.

Šteinys Motiejus, gyv New Yorke ir jo broliai Pijušas ir Vincas, kil. Misevičių k., Vilkaviškio aps.

Švedas, Pranas ir Švedaitė Apolonija, iš Vabalninko, gyv. New Yorke.

Tamaliūnienė Baltuškiūtė iš Marijampolės, ir vaikai

Tamošaitytė, sesuo Alfonso, gyv. Chicagoje.

Torkus Mykolas, gyv. Chicagoje.

Truskauskas Ksaveras, kilęs iš Kauno aps.

Trušinskaitė Stefanija, ištekėjusios pavardė nežinoma, iš Akmenės m., Mažeikių aps.

Urbaitė Emilija, duktė Petro ir Domicelės Jasnauskaitės Urbienės.

Uždavinys Juozas ir Uždavinys Stasys, kilę iš Dažininkų k., Valkininkų val.

Ieškomieji ar apie juos žinantieji maloniai prašomi atsiliepti:

Cons. Gen. of Lithuania, 41 W. 82 St., New York, N. Y.

Gyv. Milwaukee.

Samulevičiūtė Marija, gim. Amerikoje, gyvenusi Lietuvoje, Kirsnakaviznoje, grįžo Amerikon 1928 metais.

Senulienė Gedminaitė Veronika, kilusi ar turėjusi giminių Kražių val., Raseinių.

Seselskis, nuo Gardžių, Kretingos aps.

Shapolis E. Miss. gyv. Northern Bld., Long Island City.

Smilgys Vladas, su šeima gyvena bene Bostone.

Songaila Povilas, brolis Kazimieros, gyv. Chicagoje.

Stalmokas, nuo Gardžių, Kretingos aps.

Šeputis Jurgis, gyvenęs Brazilijoje, bet dabar spėjamai gyvena JAV

LICENSES

Beer, Wine, Liquor
WHOLESALE AND RETAIL

NOTICE is hereby given that License No. RL 18279 has been issued to the undersigned to sell beer, wine and liquor at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 29 Wilson Avenue, Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed on the premises.

ETTORE LEVANTINI
Hector's Bar & Grill
29 Wilson Ave., Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. L 5071 has been issued to the undersigned to sell wine & liquor at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 205 Montrose Ave. Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed off the premises.

FRANK FAVALE
205 Montrose Ave., Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. GB 1565 has been issued to the undersigned to sell beer at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 2550 Coney Island Ave., Borough of B'klyn, County of Kings, to be consumed off the premises.

CARMELA CUTANIO
2550 Coney Island Ave., Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. GB 2257 has been issued to the undersigned to sell beer at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 132 Buffalo Avenue, Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed off the premises.

MAX PILLINGER
(Max's Buffalo Food Center)
132 Buffalo Ave., Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. GB 1288 has been issued to the undersigned to sell beer at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 158 Buffalo Avenue, Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed off the premises.

SAMUEL MARCUS
(Kingsboro Food Center)
158 Buffalo Ave., Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. GB 1264 has been issued to the undersigned to sell beer at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 161 Buffalo Avenue, Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed off the premises.

REGINA NEWMAN
161 Buffalo Ave., Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. GB 7339 has been issued to the undersigned to sell beer at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 734 Franklin Avenue, Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed off the premises.

WILLIAM HITTMEYER
734 Franklin Ave., Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. GB 6947 has been issued to the undersigned to sell beer at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 890 Liberty Avenue, Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed off the premises.

FRANK PARISI
890 Liberty Ave., Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. GB 5899 has been issued to the undersigned to sell beer at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 315 Pearl Street, Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed off the premises.

GAETANA DE ROSA
315 Pearl St., Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. EB 443 has been issued to the undersigned to sell beer at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 1980 — 86th Street, Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed on the premises.

VICTOR COHEN
1980 — 86th St., Brooklyn, N. Y.

Padėt jums greit pasiųst daugiau maisto giminėms ir draugams Europoj...

GARSUSIS CARE MAISTO PAKAS

Pirmiau $15, DABAR TIK

$10*

DELIVERED IN EUROPE

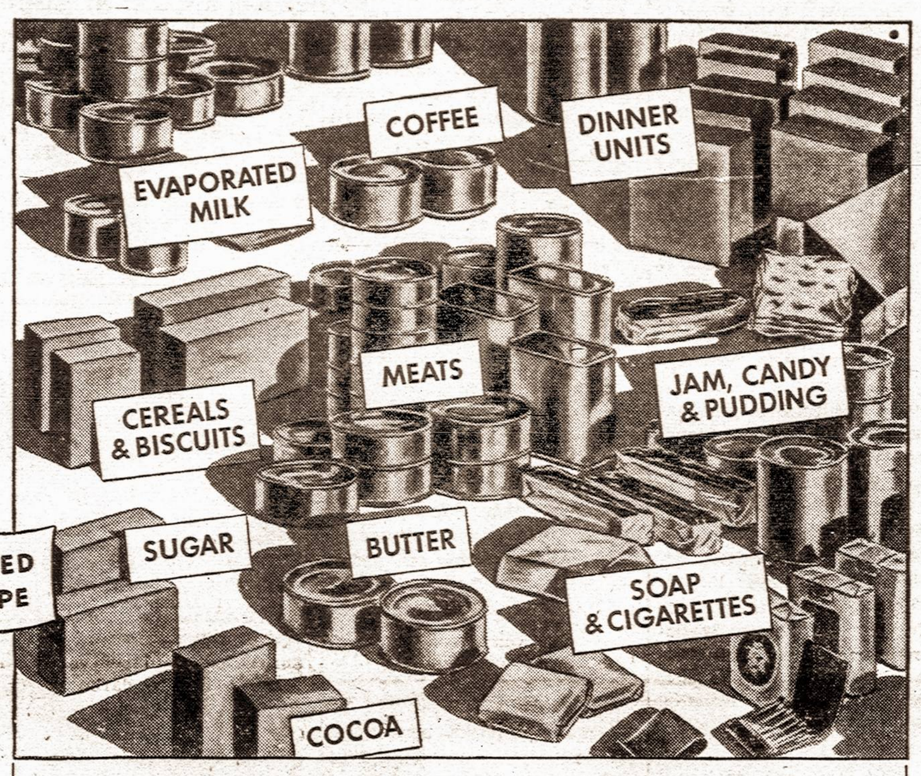

Didelis 1/3 kainos numušimas dabar palengvina jums tuoj pasiųsti šį BE-PELNO, VALDŽIOS UŽGIRTĄ maisto bargeną mylimiesiems Europoj!

Štai ką CARE siuntinys jiems atneša!

Mėsa, jos šutena ir mišiniai	9.8 svar. grynai	Daržovės	2.3 svar. grynai
Grūdiniai valgiai ir džiuviniai	6.5 svar. grynai	Kakao, kava ir gėrimų milt.	1.1 svar. grynai
Cukrus ir saldainiai	3.9 svar. grynai	Išgarintas pienas	0.8 svar. grynai
Vaisių košė ir pudingas	3.6 svar. grynai	Konservuotas sviestas	0.5 svar. grynai

Ir kiti svarbūs reikmenys—DAR ir cigaretai, muilas ir tt.

Pristatymas Užtikrintas arba pinigai jums atgal!

***Taip, kad jūs ir kiti amerikiečiai galėtumėte tuojau pasiųsti daugiau ir geresnio maisto žmonėms Europoje, CARE, pagal sąlygas pertaisytos sutarties su Karinio Turto Administracija ir dėl nupigintų pergabenimo ir pristatymo lėšų, dabar pateikia šiuos 29 svarų balansuoto maisto siuntinius sensacingai žema $10 kaina, kuri galioja nuo Spalių 1 d. Didžiausias Amerikos maisto bargenas Europai!**

Nusiųskite savo giminėms arba draugams Europoj tiek daug už taip mažai! Vartokite CARE planą suteikti jiems extra maisto. Dabar tuojau yra taip būtinai reikalinga padėti papildyti jų menką minimum mitybą šiais gardžiais, maistingais valgiais. Jeigu jūs neturite giminių nei draugų užsienyje, tai galite pažymėti ligoninę, našlaičių prieglaudą, mokyklą ar jūsų užsiėmimo žmonių grupę... bet kurioje iš 11 šalių. Arba pavesti bet kokiai iš 25 CARE's dalyvių-įstaigų, kurios parinks vieną ar kitą vargingą šeimą ir pristatys jai jūsų siuntinį.

SIŲSKITE MAISTĄ Į ŠIAS ŠALIS

Austria — Belgium — Czechoslovakia — Finland — France — Greece — The Netherlands — Italy — Norway — Poland — Germany (J. V., Francūzų ir Anglų zonas ir į visą Berlyną).

Joks kitas maisto siuntinys nesuteikia visų šių išimtinų CARE gerumų!

Vienintėlis pakas pristatąs tiek daug maisto į Europą tiktai už $10. Didžiuliame 49 svarų CARE siuntinyje yra 25 svarai **gryno** sveiko, maistingo valgio... IR DAR muilo, cigaretų, druskos ir kitų naudingų dalykų. Suteikia 4-rių šeimai po extra pavalgį kasdien per 2 savaites. **Ir jis yra be pelno.**

Pristatymas Užtikrintas arba pinigai grąžinami. Jūs gaunate 2 kvitas: vieną už jūsų čekį ar money orderį; kitą, pristačius, nuo priimančio siuntinį asmens.

Jūsų maisto užsakymas yra oro paštu persiunčiamas tiesiog į sandėlius Europoje. Nėra jokio gaišavimo. Jokių ceremonijų. Jokių muitinių inspekcijų. Nėra taksų nei muitų.

Greitas pristatymas jūsų giminėms ir draugams iš maisto sandėlių, esamų 11 šalių Europoje. Šis siuntinys neatima Europiečiams jokių racionavimo punktų!

Apsaugotas jums stipriais, nepermerkiamais, nepraimamais pakais. Aukštos rūšies maistas supakuotas pagal griežtus J. V. armijos patvarkymus.

CARE yra valdžios užgirta—be-pelno organizacija 25 Amerikinių labdarybės, darbininkiškų, kooperatyvių ir religinių įstaigų, užsiimančių pašalpomis užsieniams. Užgirta Valstybės Dept., Žemdirbystės Dept. ir Prezidento Karinių Pašalpų Kontrolės Tarybos.

Tik Padarykite Šiuos Tris Žingsnius!

1. **Panaudokite tą kuponą apačioj** arba paprašykite CARE Maisto Pako Orderio savo banke, darbo unijoj, kooperatyve, arba religinėje ar labdaringoje dalyvaujančioje įstaigoje.
2. **Įrašykite savo vardą** ir adresą ir vardą ir adresą giminės ar draugo, kurį jūs norite pašelpti.
3. **Paštu pasiųskite su čekiu** ar money orderiu $10 į CARE, 50 Broad Street, New York 4, N. Y. Kuomet jūsų užsakymas gaunamas, jis oro paštu pasiunčiamas į Europą, kur Amerikiniai CARE's atstovai pasirūpina greitu pristatymu.

Jūsų užsakymas yra oru persiunčiamas į Europą, kur Amerikiniai CARE's atstovai pasirūpina greitu pristatymu.

Kaip CARE Pristatymo Planas Veikia

Visi pristatymai yra greitai įvykdomi iš sandėlių, kurie nuolat papildomi, kai jūsų užsakymai išsiunčiami. Visas darbas atliekamas tiesioginėje priežiūroje specialaus CARE atstovo.

CARE

COOPERATIVE FOR AMERICAN REMITTANCES TO EUROPE, INC.
(A Non-Profit Organization)
Donald M. Nelson, Honorary President
Murray D. Lincoln, President
Lt. General William N. Haskell, Executive Director
E. G. Burland, Deputy Executive Director

50 BROAD STREET, NEW YORK 4, N. Y.

PARTICIPATING AGENCIES

American Christian Committee for Refugees, Inc.; American Friends Service Committee; American Jewish Joint Distribution Committee, Inc.; American Relief for Czechoslovakia, Inc.; American Aid for France, Inc.; American Relief for Norway, Inc.; American Relief for Poland, Inc.; Church World Service; Committee on Christian Science Wartime Activities of The Mother Church; Congregational Christian Service Committee; Cooperative League of the U.S.A.; Greek War Relief Association, Inc.; International Rescue and Relief Committee, Inc.; Labor League for Human Rights, AFL; Mennonite Central Committee; National CIO Community Services Committee; Paderewski Testimonial Fund, Inc.; Save the Children Federation, Inc., Tolstoy Foundation, Inc.; United Ukrainian American Relief Committee; Unitarian Service Committee; United Lithuanian Relief Fund of America, Inc.; United Yugoslav Relief Fund of America; War Relief Services—National Catholic Welfare Conference; YWCA-World Emergency and War Victims Fund.

CARE, 50 Broad Street, New York 4, N. Y. 826

Čia įdėta ☐ čekis ar ☐ money order $..... už kuriuos malonėkite pristatyt.....CARE Maisto Paką (-kus) po $10 už paką.

Siuntėjo vardas ir adresas (druku)	Kam pristatyt maistą (druku)
VARDAS	VARDAS
GATVĖ ir NUMERIS	GATVĖ ir NUMERIS
MIESTAS	MIESTAS
VALSTIJA	ŠALIS

SIUNTĖJO PARAŠAS METAI IR MĖN. DIENA

Jeigu jūs neturite giminių ar draugų užsienyje, tai pažymėkite įstaigą arba grupę arba nurodykite bet kurią CARE's dalyvę-įstaigą, kad ji parinktų vargingą šeimą.

Polynai Stoškiūtei grįžus į New Yorką

USO, kaip žinoma, suvaidino labai svarbią rolę karo metu JAV kareivių moralę palaikyti. Šios organizacijos dėka, beveik po visą pasaulį, kur tik būta JAV kareivių, buvo ruošiamos įvairios pramogos ir koncertai. Suprantama, tie menininkai ir artistai, kurie įstojo į USO savanorių eiles, savo gyvybę taip pat statė į didžiausią pavojų.

Amerikos lietuviai, bendrai imant, nemažai prisidėjo prie visokių karo pastangų. Bet žinoma operos dainininkė Polyna Stoškiūtė, berods, yra vienintelė lietuvaitė, kuri tiek daug dalyvavo USO veiklai. Dar karo metu ji plačiai važinėjo po Ameriką ir gastroliavo kareivių stovyklose, keletą kartų skrido į Pacifiko salas, kur klimato sąlygos daugeliui menininkų buvo tiesiog nepakeliamos. Nors karas pasibaigė, bet USO toli gražu savo darbo dar nepabaigė. Neatsilieka ir mūsų dainininkė Stoškiūtė, kuri praėjusią vasarą gastrolėms išvyko į Europą. Dainininkė Stoškiūtė su savo vadovaujama grupe šį kartą gastroliavo beveik visuose didesniuose miestuose, Vokietijoje ir Austrijoje, amerikiečių zonose. Stoškiūtė koncertavo Berlyne, kur prieš penkis metus ji dainavo operoje. Ji buvo Munchene, Salzburge, Frankfurte ir kituose didmiesčiuose. Bendras Europos vaizdas artistei Stoškiūtei padarė labai slėgiantį įspūdį. Jos įsitikinimu, šis sunaikintas žemynas vargiai per 10 metų pajėgs atsistatyti.

Vos kelios savaitės, kai Stoškiūtė grįžo iš Europos, bet ji jau visa savo energija ruošiasi naujiems veikalams. Spalių 10 d. Polyna Stoškiūtė dainuoja Richard Strausso operoje Ariadne auf Naxos, kurį pirmą kartą statoma Amerikoje. Šią operą stato New York City Center Teatras, kur Polyną Stoškiūtę ne kartą esame girdėję. Jos

POLYNA STOŠKIŪTĖ
Parskridusi į Washingtoną

kelionė į Europą pasirodė ypač naudinga, nes Vokietijoje ji tu rėjo progos viešėti pas Richard Strauss, kurio operoje ji dabar užima vadovaujamą rolę. Polyna Stoškiūtė, be to, dar dainuos šiose operose: Faust, Gypsy Baron ir Parduotoji Nuotaka.

Šiomis dienomis dainininkė Stoškiūtė galutinai susitarė dainuoti muzikaliniame pastatyme Street Scene, kuris New Yorke garsiajame Broadway prasidės gruodžio mėn. Kartu su Stoškiūte dainuos žinomas Metropolitan operos baritonas Norman Gordon.

Dainininkės Stoškiūtės kelias į žvaigždes nebuvo lengvas. Bet turėdama didelį artistės talentą ir gražų, gerai išlavintą sopraną balsą, visas kliutis, kaip matome, ji nugalėjo ir šiandien jau stovi pirmaeilių menininkų eilėse.

M-ME VERA
GROŽIO SALIONAS
Puikiai sutaisome plaukus, duodame pirmos rūšies "permanent wave" ir turime didelį patyrimą plaukų dažyme.
76 John Street, Room 1
BRIDGEPORT, CONN.
Tel. 5-0909

Moterų Pasaulis

AR PADĖTIES NEGALIMA PAGERINTI?

Teko skaityti, esą "moterų puslapiai silpni". Tai, žinoma, yra vieša "paslaptis."

Dėl "moterų puslapių silpnumo," galima trumpai atsakyti: Koki moterų darbai, toks tų darbų atspindis ir spaudoje.

Prieš kiek laiko, ruošiant vieną moterų suvažiavimų, buvo pastebėta, gad viena priežasčių tokios moterų visuomenės veiklos, kaip dabar yra tai stoka inteligenčių, kurios stotų į tikrų visuomenininkių eiles. Dėl tokio pareiškimo kilo didelis ermyderis. Ir už tai, viena kitai, gana aštriai parodė, kaip sakant, "kur išlipt." O vis tiktai, kad ir po keleto metų, padėtis nei kiek nepagerėjo, gal būt kaip tik priešingai. Žinoma, nebūtų galima sakyti, kad bendrai Amerikoje yra stoka moterų inteligenčių. Anaiptol. Jų yra užtektinai. Net gi gerai visokiose pragyvenimo srityse įsitaisiusių. Bet kiek yra lietuvių visuomeninio darbo girnose? Liūdna, bet tokias beveik būtų galima suskaityti ant vienos rankos pirštų. Kurios jau įsisukusios į tą veiklos ratą, dirba labai daug, o daug vadinamųjų inteligenčių, į visuomeninį darbą, kaip žmonės sako, nei su pyragu nepriviliosi.

Giriamės, kad Amerikoje esama milijonas lietuvių. Nuolat kartojama: "Tikėkit ar ne, trečdalis tautos apsigyveno Dėdės Samo žemėje." Daug kartų atrodo, kad pasigyrimas, pasigyrimu ir lieka. Ypatingai tai pastabu moterų visuomeninėj veikloj.

Daug kartų tuos klausimus nagrinėjam ir bent mėginama ieškoti priežasčių ir būdų, kaip inteligentes įtraukti į nedėkingą visuomenini darbą. Kaip joms įrodyti to darbo svarbą? Ir tai lyg būtų vienos tautos dukters didesnė pareiga, negu kitos tokiam darbui pasišvęsti. Įdomūs atsakymai. Vienos užsiėmusios asmeniniais reikalais ir bėdomis, ir tai vis lyg niekas pasaulyje daugiau tokių bėdų bei rūpesčių neturėtų. Kitos, užsiėmusios socialiais kortavimo ir įsigėrimo klubais, kurie moterų vadinami įvairiais "rateliais". O trečios rūšies atsakymas "geriausias." Girdi: Nenorinčios susidėti su "mužikėmis" ir įsivelti į politiką. Žinoma, moterų, kaip ir vyrų, yra visokių rūšių ir nebūtų galima sakyti, kad "mužikių" rūšies nėra. Bet tokių "mužikių" yra daug ir, vadinamųjų "inteligenčių" tarpe, kurios dėka Amerikos gyvenimo standartui, išsikrapščiusios iš kiaulių ganymo stadijos, jaučiasi kažkur pakliuvusios, kažkuo didžiuojasi, o visuomeninis darbas — laiko gaišinimas. Verčiau su tokia pat "kūma" paūžti. Iš paprasto neapšviesto sutvėrimo, aišku, nieko neišspausi. Bet moterys vadinamosios save "inteligentėmis," dažnai nesupranta, kad vien tokiu vardu pasivadinti ir nosį užriesti, neužtenka. Inteligentei visuomenė uždeda pareigas ir atsakomybę. Ne vien tai. Kiekvienas tik ras inteligentas pats savo visuomenės pareigas žino. Kas jau būtų, jeigu kiekvienas tik savo būvio gerinimu rūpintųsi? Žmonių bendradarbiavimas būtų tiesiog neįmanomas. Iš inteligento reikalaujama daug darbo, didelės tolerancijos ir bendrai reikalų supratimo. Deja, mūsuose taip nėra.

Kalbant toliau, gal, mūsuose viena priežasčių yra, palyginus dar jauna inteligencijos sąvovoka? Po tiek mūsų tautos per gyvenimų, priespaudos ir persekiojimų, džiaugiamės savo tautos išsilaikymu, jos socialinėmis ir politinėmis grupėmis. Taip, kad tuo pagrindu, vien moterims dabartinės "inteligencijos" sąvokos supratimą ne būtų galima primesti.

Dirbančios visuomeniniam darbe moterys ,dirba didžiai pasiaukojusios ir supranta to darbo reikšmę. Dirba jos kiek išmano ir kiek išgali. Be to, labai džiaugiasi, jeigu kokia "poniutė" jas savo atsilankymu "apdovanoja."

Vienas gana įdomus mūsų gyvenimo dažnas reiškinys, tai didelis noras matyti savo pavardę spaudoj. Ne be to, kad pasižymėję žmonės ir jų darbai aprašomi. Bet mūsuose, kaip sakant, įėjo į madą, kad kiekvieno pirsto pakrutinimas visuomeniniame darbe, būtų aprašomas. Saugok Perkūne dievaiti, jeigu keno nors pavardę pražiopsojai. Trenks žaibai su perkūnais ir darbo galas ir kudašių sveiką džiaukis išnešęs. Mums Amerikoje gal tai visa gerai suprantama ir aišku. Nes tie pavardžių minėjimai, lyg būtų korespondentų ir laikraščių atpildas, kuriam nors pasidarbavusiam šurum — burum parengime. Turbūt tokios jau mūsų visuomeninio darbo, ir vadinamosios demokratijos, sąvokos.

Kaip pavyzdį, atsimenu laisvosios Lietuvos laikais garsusis Cvirka parašė romaną—Frank Kruk. Amerikos lietuviuose dėl to kilo daug sumišimo ir tiesiog pasipiktinimo. Buvo įdomu, kaip Cvirka prie savo pavaizduotų tipų ir įšvadų priėjo? Vėliausia to viso istorija buvusi tokia: Kada Cvirka įsigeidė parašyti "amerikonišką" romaną, pradėjęs rinkti medžiagą. Iš kur? Iš Amerikos laikraščių, kurių prisikroves pilną čemodaną. Pasėkoje — romanas, kurio tipai ir įvykiai, norintieji pavaizduoti "amerikonišką" gyvenimą išėjo kaip Coney Island'o kreivuose veidrodžiuose, žmogaus siluetai.

Taigi, sunku ko nors neparasto iš "Moterų Puslapių" reikalauti. Ką turime, tuo duriariame.

Žinoma ,tai nereiškia, kad padėties negalima pagerinti. Viskas galima, jeigu yra apšvietos, inteligencijos ir gerų norų. Pirmas žingsnis vadinamoms "inteligentėms" ir būtų — nulipti nuo savo įsivaizduoto "aukšto sosto" ir stoti į organizacinį darbą.

Ona Valaitienė

MARIJA SIMS

Dar šį mėnesį išeis iš spaudos nauja Marijos Sims poezijos knyga. Knyga, faktinai, turėjo pasirodyti žymiai anksčiau, bet dėl popierio trūkumo jos išleidimas buvo suvėlintas. Leidinys papuoštas autorės portretu, kurį nupiešė neseniai atvykęs iš Europos dailininkas Antanas Varnas.

Vieša padėka

Rugsėjo 14 d. pas Daukantus buvo surengtas man labai gražus pokylis. Aš esu labai dėkinga toms Moterų Vienybės narėms, kurios teikėsi dalyvauti tame pokylyje. Ypač jaučiuosi sujaudinta ir dėkinga už gražią dovaną.

Šia puota rūpinosi Daukantienė, Butraitienė ir Umbrozienė. Reškiu savo nuoširdžią padėką.

U. Bacevičienė

TARPTAUTINĖ MOTERŲ PARODA

Lapkričio 4 d. New Yorke prasidės 23 metinė Tarptautinė Moterų Paroda, kuri tęsis visą savaitę. Šias parodas kasmet ruošia Moterų Nacionalinis Institutas. Jose dalyvauja beveik visos tautos, iš kurių kilę Amerikos piliečiai. Tuo būdu, Moterų Nacionalis Institutas pagerbia tas gražias Amerikos ateivių tradicijas ir papročius, kurių nemaža dalis amerikiečių apie savo protėvių gimtąjį kraštą jau baigia užmiršti arba nori išsižadėti. Paroda įvyks milžiniškame 71 Regiment Armory, prie 34 ir Park Avenue, New Yorke.

Per pastaruosius kelis metus Pabaltijo tautas parodoje atstovavo vietos komunistai, Sovietų Rusijos skyriaus ribose. Šiais metais Moterų Institutas pagaliau teikėsi Pabaltijo kraštus "pripažinti," kaip atskiras tautas. Lietuviams, latviams ir estams parodoje paskirta atskira vieta ir šių grupių tautiečiai jau sudarė savo komitetus.

Pirmas lietuvių moterų susirinkimas sušauktas Marijonos Kižytės iniciatyva įvyko rugsėjo 27 d. Lietuvių Informacijos Centre. Susirinkimas buvo gana gausus ir tuo pačiu kartu išrinkta valdyba, kurią sudaro sekančios: Ona Valaitienė, pirmininkė, Marijona Kižytė, sekretorė ir Ona Kručienė, iždininkė.

Be parodos, kurioje dalyvaujančios tautos išstatys liaudies meno ir kūrybos eksponatus, kas vakarą įvyks tautų koncertai. Pabaltijo tautų vakaras bus antradienį, lapkričio 5 d., 8 val., vak. Lietuvių muzikalės programos dalimi rūpinasi žinoma dainininkė Barbora Darlys. Įžanga į koncertą bus 50 c. Bilietus prašoma įsigyti iš anksto pas komiteto nares arba lietuviškų įstaigų raštinėse.

Dar vienas iš įdomesnių įvykių Tarptautinėje Moterų Parodoje tai — mažamečių paradas, kuris įvyks lapkričio 5 d. 2 val. p. p. Mažamečių parodoje dalyvaus po 5 vaikučius iš kiekvienos tautinės grupės ir tam tikslui ruošiamas mažamečių kontestas. Konteste gali dalyvauti berniukai ir mergaitės tarp 2 ir 6 metų amžiaus ir privalo užsiregistruoti nevėliau spalių 18 d. Galutinas kontesto sprendimas įvyks spalių 26 d. Registracijas priima vietos lietuvių laikraščiai ir Informacijų centras.

Parodoje visuomenė bus supažindinama ne vien tik su tautų kūryba, menu ar rankadarbiais. Norima pateikti ir skanesnius tautiškus valgius. Čia turės progos pasižymėti mūsų gabesnės šeimininkės, nes parodos metu įvyks ir maisto patiekalų kontestas. Bet apie tai platesnių žinių bus suteikta kiek vėliau.

Nėra abejonės, kad lietuvių moterų dalyvavimas šioje parodoje bus naudingas ir nemažai prisidės prie pastangų Lietuvos vardą išreklamuoti Amerikos visuomenėje.

Bet kad lietuvių skyrius nebūtų paskutinis, turime sukaupti visus gabumus parodos pasisekimui. Tad visos kviečiamos kuo galėdamos, prisidėti, — jei ne kuo kitu, tai bent stengtis išplatinti bilietus.

BROOKLYNO LIETUVIAI GYDYTOJAI

DR. JOHN WALUK
161 No. 6-th Street
VALANDOS:
8 — 10 ryte
1—2 popiet
6—8 vakare
Tel. Evergreen 8-9229

DR. BLADAS K. VENCIUS
(DANTŲ GYDYTOJAS)
499 Grand Street
VALANDOS:
9 — 12 ryte
2 — 9 vakare
Penktadieniais uždaryta
Tel. ofiso STagg 2-0706
Namų —Jamaica 6-3834

DR. A. PETRIKA
(DANTŲ GYDYTOJAS)
221 So. 4-th Street
VALANDOS:
9—12 ryte
1—8 vakare
Penktadieniais uždaryta
Tel. EVergreen 7-6368

DR. ADAM V. WALMUS
(DANTŲ GYDYTOJAS)
650 Fifth Avenue
(19th St. kampas)
VALANDOS:
9 — 12 ryte
1 — 8 vakare
Trečiadieniais uždaryta
Tel.: SOuth 8-5569

SCHOLES BAKING INC.
LIETUVIŠKA DUONA — GERIAUSIA DUONA
532 Grand Street, Brooklyn, N. Y
Mūsų duoną pristatoma į kitus miestus. Mūsų kepyklo je galite gauti vestuvėms, krikštynoms, gimtadieniams ir kitokioms iškilmėms pyragų.
Tel.EVergreen 4-8802

PHILIP BENDER
AVALINĖS KRAUTUVĖ
Įsteigta 1882 m.
Mūsų batų kokybė jau seniai yra žinoma lietuviams
DIDŽIAUSIAS PASIRINKIMAS VISIEMS ŠEIMOS NARIAMS
245-247 GRAND ST., BROOKLYN, N. Y.
Telefonas: EV.7-2043

SUASMENINTA PARFIUMA
Doryce NEW YORK
Mes gaminame parfiumą tam, kad ji jums patiktų. Kiekvienas mūsų kvėpalų buteliukas yra papuoštas auksu ir specialiai pieštomis gėlėmis. Doryce Parfiuma gaminama iš rinktinių dalykų, randamų tolimuose pasaulio kraštuose. Tarp tų rinktinių dalykų yra retų ir brangių elementų iš Pietų Prancūzijos, Arabijos, Graikijos, Himalajų kalnų ir Filipinų. Visa tai, mūsų patyrusių rankų dėka, Doryce Parfiumai suteikia švelnią ir nekintančią kokybę.
Būtinai prašome tiksliai ir aiškiai atsakyti į visus žemiau pažymėtus klausimus, kad tuo būdu mes galėtume paruošti parfiumą specialiai jums.
NAME
ADDRESS
CITY
HEIGHT WEIGHT CHECK AGE GROUP 15-20 ( ) 30-40 ( ) OVER 20-30 ( ) 40-50 ( ) 50 ( )
COLOR HAIR COLOR EYES Complexion Fair ( ) Med ( ) Dark ( )
CHECK TYPE OUTDOOR ( ) SOPHISTICATED ( ) CAREER ( ) HOME ( )
FAVORITE COLOR FLOWER
Return this card together with one dollar for your purse size hand painted bottle of personalized perfume. For your protection we do not recommend the mailing of cash. Please do not send stamps. Address:
DORYCE PERFUMES
SUITE 309 66 ORANGE STREET
BROOKLYN 2, NEW YORK
EVERY BOTTLE OF DORYCE PERFUME IS UNCONDITIONALLY GUARANTEED

Amsterdam, N. Y.

STOKNA'S
Liquor Store
Įvairių rūšių vynai, likeriai ir degtinė
225 E. Main Street

Lietuviška Vaistinė
SCHELL'S
Red Cross Pharmacy
E. Main ir Schuyler Streets
Telefonas 96

Lietuviška Užeiga
IVY LEAF PLACE
A. Smith, sav.
42 Schuyler Street

SARGALIS SERVICE STATION
Tydol gas - Hood padangos - Veedol alyva
302 E. MAIN STREET
Tel. 284. Amsterdam, N. Y.

GENERALINĖ APDRAUDA
Real Estate
Michael Kerbelis, sav.
183 E. MAIN STREET
Tel. 1656. Amsterdam, N. Y.

BURLINGTON TAVERN
Cocktail Bar
PETRAS AIZA, Sav.
18 DIVISION STREET

M. P. KAZLAUSKAS
Metropolitan Life Insurance Co. New Yorko Atstovas
31 E. MAIN STREET
Telefonu šaukti po 6 val. vak.
994W

P. and J. SUPER STATION
Gesas ir alyva
Padangos - baterijos aliejaus patarnavimas
180 E. Main St.
Tel. 1458. Amsterdam, N. Y.

WALTER J. DILIS & CO.
Motor Stokor ir Will-Burt Stoker atstovas
Automatiškas apšildymas—šaldymas—ventiliavimas
314 WALNUT STREET, NEWARK, N. J.
Įsteigta 1917 m. Tel. Mitchell 2-2976

HOTEL EMBASSY
Veronika ir Petras Valašinai, savininkai
Atpigintos kainos žiemos metu—Atdara ištisus metus.
10 So. Michigan Avenue Atlantic City, N. J.
Telefonas 5-0908

HUDSON MARKET
JONAS JONAS, sav.
AUKŠTOS RŪŠIES MĖSA - DEŠRELIŲ GAMYBA
PAUKŠTIENA
Urmo ir detalis pardavimas
613 Hudson Avenue Rochester, N. Y.
Tel. Stone 1912

DUCHESS CAFE
BROLIŲ KLIMŲ KAVINĖ
VIENA IŠ PUIKIAUSIŲ PAJŪRYJE
51 E. Park Ave., Long Beach, N. Y.
Įvairiausios ir geriausios rūšies gėrimai ir maistas
Kiekvieną vakarą šokiai
grojant geram orkestrui.
Tel.: Long Beach 820.

VASAROTOJŲ ROJUS
BLUE WATER MANOR

Puiki vieta vasaros atostogams Adirondack kalnuose prie Lake George. Moderniški kambariai ir kabinos. Geras valgis. Teniso ir badmintono kurortai, valtelės ir vandeniniai dviračiai, ping pong ir kitokios sporto pramogos.
Kainos nuo $40.00 į savaitę
Vietas rezervuokite iš anksto. Rašykite:
MISS ELLEN SLIVYNAS
Bolton Road, Diamondpoint, N. Y.

New Yorkas ir Apylinkė

Įžymūs svečiai BALF bankiete

BALF Seimo iškilminga vakarienė įvyks spalių 19 d. šeštadienį, 7:30 val. vakare, McAlpin viešbutyje. Vakarienės garbės svečiais kalbėtojais bus Lietuvos ministeris P. Žadeikis, senatorius Owen Brewster, ką tik grįžęs iš Europos BALF pirmininkas kun. dr. J. B. Končius ir advokatas Rapolas Skipitis, ką tik atvykęs iš Europos, buvęs Draugijos Užsienio Lietuviams Remti pirmininkas. Muzikos programą atliks artistė Barbara Darlys ir pianistė Giedra Gudauskienė, neseniai atvykusi iš Europos.

Vakarienėje bus daug įžymių svečių iš įvairių vietų. Bilietų dar galima gauti pas platintojus ir BALF įstaigoje 19 W. 44 St., New Yorke ir 101 Grand St., Brooklyne.

Paskaitų serijos

Brooklyno Tautininkų Klubas savo pirmajame rudens sezono susirinkime, be kitų darbų, nutarė žiemos mėnesiais rengti paskaitų bei prakalbų, įvairiais klausimais serijas.

Paskaitas skaityti įvairiomis temomis bus kviečiama ištisa eilė visuomenininkų, žurnalistų ir profesionalų savo srityse. Paskaitų, referatų bei prakalbų tikslas gyvinti Brooklyno lietuvių judėjimą ir suteikti progos susipažinti bei pasigilinti einamaisiais gyvenimo, politikos ir mokslo klausimais.

Paskaitų serijomis ir kalbėtojais rūpinsis komitetas, sudarytas iš P. Juknio, K. Lesevičiaus ir P. Kyrio.

Vestuvės pas Kairius

Rugsėjo 28 d. pas vienybiečius Kairius, 3518 Glenwood Rd., Brooklyne, įvyko graži vestuvių puota. Ištekėjo p. Kairienės dukterėčia Lillia Vaičiūnaitė iš Brockton, Mass. Jaunosios vyras Albert O. Davison, taip pat iš Brocktono. Jis tarnavo armijoje ir dalyvavo Europos ir Pacifiko kovose. Jaunoji baigusi Bostono universitetą.

Puotoje dalyvavo Jaunosios tėvai ir giminės iš Brocktono, Bostono, Worcesterio ir kitur.

Po vestuvių puotos, jaunieji medaus mėnesiui, išvyko į Niagara Falls, N. Y.

Puota pas Šalaviejų

Praeitą penktadienio vakarą, savo varduvių proga, Pranas Šalaviejus dirbtuvėje iškėlė puotą. Prie alaus ir užkandžių buvo pakviesti visi Šalaviejaus šapos darbininkai ir darbininkės. Visi nuoširdžiai sveikino savo mylimą darbdavį.

Reikia pažymėti, kad Prano Šalaviejaus šapoje, kur dirba apie 100 žmonių, visados viešpatauja gera nuotaika. Biznis gerai sekasi ir darbininkai nieku nesiskundžia. K. P.

'LIETUVIŠKO KAIMO' REIKALU

Keleivy, 34 n. Vyt. Katilius pranešą, kad siuvėjų 54 skyriaus taryba pasiūlė siuvėjų klubui pradėti rūpintis įsigyti vasarvietę, arba "Lietuvišką kaimą," kur būtų galima praleisti atostogų laiką. Pasiūlymas ir siuvėjų klubo juo susidomėjimas — sveikintinas.

Kadangi klubas įpareigojo ir savo žmones pradėti tą darbą, todėl Vyt. Katilius pateikė ir pradinį planą kaip šita vasarvietė turėtų būti pradėta kurti ir kas jai ateityje būtų reikalinga. Vyt. Katiliaus pradinis planas atitinka tikrajam planui,, nes tik taip, o ne kitaip šitas ūkis turėtų būti pradėtas. "Žmogus gyvena ir mokinasi," yra sakoma. Todėl ir mes kiekvinas, gyvename, mokomės ir toliau norime mokytis.

Aš priklausau organizacijai Moose ir esu matęs jų vasarvietes arba kurotus. Tai turtingos ir kultūringos organizacijos įrengtos vasarvietės ir mes lietuviai jų nepasivysime. Man būnant pas juos, mintis kankina: kad mes lietuviai net paprastos farmukės savo bent trumpam poilsiui neturime?

Kaip sakiau, mes lietuviai, dėl savo negausumo vasarvietėmis amerikiečių nepasivyme. Todėl man rūpėjo nuvažinoti pas tokios tautos žmones, kuriuos mes galime lengvai pasivyti ir dar pralenkti.

Šiemet aš savo atostogas praleidau pas labai mums lietuviams nedraugingos tautos žmones, New Jersey. Kagi aš čia patyriau? Štai ką: iš mažų buvusių įvairių organizacijų, klubų susivienijimas pasivadinęs bendru vardu "Rova." 1936 m. nusipirkta iš Jackson State Forest virš tūkstančio akrų miško. Vietą trobesiams parinko prie kelio ir mažo upeliuko su plačiu įdubimu. Iškirtę mišką, jie pastatė didelę svetainę šokiams, barą ir valgyklą. Palei upelį, įdubimą ar žemumą, išpiovę žolę išlygino dugną ir upelį užtvenkė, padarydami lyg kriokliį, — kurio užtvenktas vanduo įsilieja į išvalytą žemumą, padarydamas gražų ežerą, tinkamą maudytis ir laiveliais plaukioti. Kiekviena kuopa savęs įamžinimui, pastatė po 4-5 kambarių vietą ir padovanojo organizacijai. Dabar centras šitas vilas vasarotojams išnuomoja ir daro gražaus pelno.

Čia jau ir bažnyčiai kertinis akmuo padėtas, ir kapinės su gražia koplytėle plačiai užrėžtos, ir seneliams prieglauda giliai miške sienos jau virš žmogaus galvos išvarytos ir vaikučiams atskira vieta gražiai įrengta, ir tautiškas darželis jau gana gražiai aptvarkytas su jų vieno garsaus rašytojo biustu. Jie čia turi savo daržovių, vaisių, 16 kelmų bičių, vištų ir dirba virš 30 darbininkų. Nors trūkumų dar daug matyti, bet, girdi, ilgainiui trūkumus bandysime išlyginti. Žemė jau visa išparduota saviems nariams, ar savo tautiečiams. Tūli jų turi gražius namelius pasistatę.

Tokią vasarvietę, nors ir su mažesniu žemės plotu, mes lietuviai lengvai galėtume įsigyti.

Gal ir Vyt. Katilius, pateikdamas pradinį planą, tą vietą yra matęs. Nėra nuodeme kopijuoti ar iš kitų mokytis.

Kad vasarvietė ar "lietuviškas kaimas" mums lietuviams reikalinga, dviejų nuomonių nėra. Apie bažnyčią, kapines ir net seneliams prieglaudą netenka dabar kalbėti, — tai tolimos ateities darbas. Kviečiame lietuvius prie kalbamo darbo ir kad jis gerai sektųsi, viena tasyklė iš anksto reikia pabrėžti: politiką, partijas ir savo naudą, ateidami, palikite namie. Kai šito nebus, tai mes lietuviai tikrai turėsime gražią vasarvietę savo atostogoms praleisti. J. Šiaučiūnas

Operetės choras pradėjo savo veiklą

Su pirmu gražiu susirinkimu rugp. 27 d., Brooklyno Operetės choras pradėjo sezoninį veikimą. Chorą darniai moko ilga metė mokytoja muzikė Violeta Tamkiūtė Pranskienė.

Repeticijon susirinko gražus būrelis jaunimo, apsčiai vyrų. Trūksta mergaičių, bet tikimasi artimoje ateityje jų susilauk ti dalyvaujant. Susirinkime dalyvavo ir ilgametis choro darbuotojas, garbės pirm. Pr. Bajoras, kuris pasakė ir gražią kalbą kviesdamas junimą dar uoliau pamilti lietuvišką dainą ir palaikyti chorą ir dainos meną.

Choro mokytoja V. Pranskienė savo nuoširdžiu žodžiu skatino savo dalyvavimu gyvinti ir plėsti choro veikimą. Esant gerai pradžiai, yra jau manoma surengti dainų vakarą apie sausio mėn. ir kiek vėliau platų koncertą su veikalėlių Op, op Nemunėli. Autorius šio veikalo yra Pr. Bajoras.

Taigi, Brooklyno lietuvių visuomenė netrukus ir vėl gėrėsis pasiilgto ir seniai laukiamo Operetės choro pasirodymo su dainomis ir scenos veikalais.

Brooklyno lietuvių jaunimas raginamas ir kviečiamas lankytis kiekvieno penktadienio vakarą choro pamokose, kurios įvyks Piliečių Klubo žemutinėje svetainėje.

Petras Juknys

Organizuojami veteranai

Brooklyne pasigendama organizuoto antrojo pasaulinio karo veteranų vieneto. Kitos lietuvių kolonijos jau turi suorganizavusios net po du veteranų postus.

Šiomis dienomis tapo suorganizuotas keleto veteranų komitetas, kuris jau ruošia planus suorganizuoti vieną didelį ar net 2 postus, nes New Yorko apylinkėje yra daug lietuvių veteranų.

Masinis lietuvių veteranų steigiamasis susirinkimas yra manoma sušaukti apie lapkričio mėn. vidurį, Brooklyne.

Lietuviai veteranai organizuokimės! Organizuoti, turime galimybės reikalauti savo teisių įvairiose srityse.

Veteranų organizavimo reikalais rašykite:

Petras Juknys, 386 So. 2nd St., Brooklyn 11, N. Y.

Ginkų šeimos jubiliejaus pokylis

GINKŲ ŠEIMA

Ginkų jubiliejaus pokylis įvyksta šį sekmadienį, spalių 13 d., 4 valandą popietų Knapp's Masion salėje 544 Bedford Ave., Brooklyne. Jubiliejaus komitetas įspėja, kad puota prasidės punktualiai 5 valandą. Todėl visi, norintieji pakylyje dalyvauti, prašomi iš anksto rezervuoti bilietus ir nesivėlinti. Prašoma kreiptis: J. Garšva, 231 Bedford Ave., Brooklyne. Tel: EVergreen 8-9770.

HAVEMEYER 8-0259
RALPH KRUCH
FOTOGRAFAS
65-23 GRAND AVENUE
MASPETH, N. Y.

CLEMENT A. VOKET-
VOKIETAITIS
Advokatas
41-40 74th STREET
JACKSON HEIGHTS, N. Y.
Tel. NEwtown 9-5972

Dantų Gydytojai
Dr. Benjamin Marcus
Dr. Benjamin Greif
307 GRAND STREET
BROOKLYN, N. Y.
Tel.: EVergreen 7-6234

STEPHEN BREDIS, JR.
ADVOKATAS
197 Havemeyer Street,
Brooklyn 11, N. Y.
Tel.: EVergreen 7-9394

LIETUVIŠKA
ALUDĖ
KARŠTI UŽKANDŽIAI
KASDIEN
Alus — Didelis pasirinkimas visokių gėrimų.
Juozapas Zeidat
411 GRAND STREET
BROOKLYN, N. Y.

HORTON HOTEL
Benediktas Labunskas, sav.
Vynas - likeriai - alus
Kambariai pakeleiviams
Charlston Four Corners, N. Y.

BAY SHORE HOTEL
B. Andruškevičius, sav.
4956 CULOW ROAD
Sea Breeze, N. Y.

WILLIAM
SIEGFRIED
Vyno ir likerio parduotuvė
Pristatoma į namus
328 BEDFORD AVE.
Brooklyn, N. Y.
Tel. EVergrees 8-1122

J. VAITULIONIS
Pirmas lietuvis
Chiropraktas Gydytojas
307 GRAND STREET
BROOKLYN, N. Y.
Valandos nuo 9 ryto iki 8 vak.
Šventadieniais susitarus

JOHN SENKO
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
Mes vadovaujame laidotuvėms visose miesto dalyse.
NOTARY PUBLIC.
213-215 Bedford Avenue,
Brooklyn, N. Y.
Tel.: EVergreen 8-4416

"the Mattress Doctor"
Modern Mattress Co.
282 South 9th Street,
BROOKLYN, N. Y.
Williamsburg Section,
Tel. EVergreen 7-9455
all kinds of bedding, mattresses done over at very reasonable Prices.

PETER LISAUSKAS
pristato anglių visiems kurie tik kreipiasi —
496 GRAND STREET
BROOKLYN, N. Y.
arba
53-82 72nd PLACE
MASPETH, N. Y.
Tel. EVergreen 7-7411

Creation of MASTER CRAFTSMEN

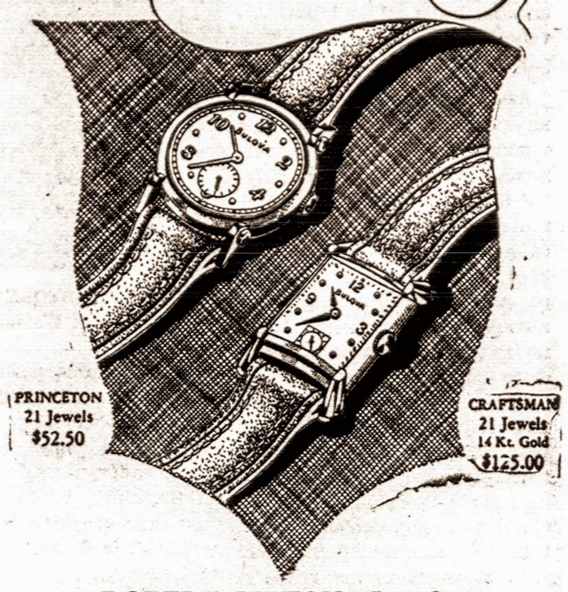

ROBERT LIPTON, Jeweler
701 GRAND ST., BROOKLYN, N.Y.
(Arti Graham Ave., Atdara vakarais)
Tel. ST. 2-2173
Didelis laikrodžių ir kitokių dalykų pasirinkimas

proudly presents
"The Excellency Group"
by BULOVA
21 jewels

PETER LUGER
Aukščiausios Kokybės Maistas
Gerai Parinkti Gėrimai
178 BROADWAY BROOKLYN 11, N. Y.
Tel. EVergreen 4-7114

GĖLININKAS KERWIN
PARUOŠIAMI GĖLIŲ VAINIKAI IR BUKIETAI
Vestuvėms, laidotuvėms ir kitiems reikalams
202 Bedford Ave., Brooklyn, N. Y.
Tel.: EVergreen 8-9170

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

JUOZAS GARŠVA
231 Bedford Avenue, Brooklyn, N. Y.
KOPLYČIA LAIDOTUVĖMS
Telefonas, EVergreen 8-9770

MATTHEW P. BALLAS
(BIELIAUSKAS)
660 Grand Street, Brooklyn, N. Y.
Notary Public. Tel. STagg 2-5043

STEPHEN AROMISKIS
(ARMAKAUSKAS)
423 Metropolitan Avenue, Brooklyn, N. Y.
Tel. EVergreen 7-4335 Koplyčia Laidotuvėms

Estate of A. J. VALANTIEJUS
V. R. VALANTIEJUS, Mgr.
GENERAL INSURANCE AGENT
54-41 — 72nd Street, Maspeth, L. I., N. Y.
Notary Public. Tel., NEwton 9-4464

F. W. SHALINS
(ŠALINSKAS)
LAISNIUOTAS GRABORIUS
84-02 Jamaica Avenue, Woodhaven, N. Y.
Tel. VIrginia 7-4499 Koplyčia Laidotuvėms

RODZEVIČ FUNERAL HOME
P. RADZEVIČIUS, Direktorius
Telefonas, STagg 2-4409
402 Metropolitan Avenue, Brooklyn, N. Y.

Visi šie laidotuvių direktoriai išnuomoja automobilius įvairiems reikalams

TARZANAS IR TARZELĖ

Edgar Rice Burroughs.

Vos tik bezdžionė parodė savo dantis, Zela pasodino berniuką nuošaly ir jau ruošėsi su tikti įtužusį priešą. Bet Tommy nebuvo vienas iš tų, kurie yra linkę žiūrėti, kaip kiti dėl jo kovoja.

Jis pats šoko bezdžionei ant nugaros. Deja, tuo pačiu momentu atsirado dar viena bezdžionė, kuri buvo nemažiau įsiutusi ir pasiryžusi berniuką likviduoti. Žodžiu, pavojus kaskart vis didėjo.

Vos tik medžio viršūnėje prasidėjo kova, Tommy paleido savo kakarinę, kad tuo būdu galėtų pranešti Tarzanui, kuris visai nieko nežinojo apie šį netikėtai kilusį pavojų. Ar Tarzanas dabar girdės?

Deja, tuo metu, kai apačioje ėjo baisi kova tarp bezdžionių ir laukinių kareivių, Tommy pagalbos šauksmas dingo džiunglėse. Tarzanas, būdamas kovos sūkuryje, negalėjo girdėti berniuko šauksmo.

Kas bus toliau — žiūrėkite kitame Vienybės numery